БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 297 (16.380) | 23 декабрь 1975 йил, сешанба | Баҳоси 2 тийин.

ДАВР БИЛАН ҲАМНАФАС

Марксча-ленинча таълим системасида ўқув йили партиямиз ва барча совет халқи ҳаётида муҳим давр — КПСС XXV съездига тайёргарлик ишлари кенг авж олдирилган даврга тўғри келди. Бу, айниқса, сиёсий ва иқтисодий ўқувни тўғри ташкил этиш, унинг таъсирчанлиги ва самарадорлигини оширишда алоҳида аҳамият касб этмоқда. Марксча-ленинча таълим коммунистлар ва меҳнаткашларнинг ғоявий эътиқодини, сиёсий онгини ва меҳнат активлигини ҳар томонлама кучайтиришга хизмат қилаётир.

Кўпгина партия ташкилотлари янги ўқув йилига пухта тайёргарлик билан киришдилар. Сиёсий мактаблар ва семинарлар тўғри комплектлаштирилди, пропагандистларни тайёрлаш юзасидан зарур тадбирлар амалга оширилди, тингловчиларнинг нормал ўқишини таъминлаш учун шароитлар яратиб берилди.

Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Самарқанд, Сурхондарё, Наманган ва бошқа областларнинг кўпгина партия ташкилотларида дастлабки машғулотлар ташкилий ва юксак ғоявий-назарий даражада ўтди. Шу билан бирга айрим партия ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари бу муҳим ишга расмиятчилик билан қарадилар. Натижада Тошкент ёғ-мой комбинати, Янгийўл консерва заводи, Бекобод темир-бетон буюмлари ва қурилиш материаллари комбинати, Бўка районидаги «Ленинизм» колхозининг кўпгина иқтисодий мактаблари ва комсомол тўгаракларида дастлабки машғулотлар ўз вақтида ўтказилмай қолди.

Фарғона нефтни қайта ишлаш, Тошкент «Компрессор», Олмалиқ химия заводларида, Намангандаги 2-тикув фабрикасида, Задарё районидаги «Правда», Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхозларида машғулотларга тингловчиларнинг тўла иштироки таъминланмади, ўқиш учун ажратилган хоналар талабга тўла жавоб бермайди. Кўп пропагандистлар назарий қоидаларни юзаки баён қилиш билан чекланиб, ўрганилаётган мавзуни меҳнат коллективларининг амалий иши билан боғлай олмадилар.

Айрим пропагандистлар назарий ва методик жиҳатдан ўқув йилига суст тайёргарлик билан келишган. Улар партия пропагандаси соҳасида етарли тажрибага эга эмаслар. Ўқув программаси ва қўлланмалари ҳамда ўқитишнинг кўргазмали ва техника воситалари билан таъминланмаганлар.

Партия ташкилотлари коммунистларнинг марксча-ленинча таълимини ва меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқувини йўлга қўйишда юз берган мавжуд камчиликларни тезлик билан тугатиш юзасидан зарур чоралар кўрмоқлари лозим. Машғулотларнинг сиёсий йўналишига, уларнинг ғоявий-назарий даражасини оширишга, марксча-ленинча назарияни халқ хўжалигининг конкрет вазифалари билан узвий боғлаб ўрганилишини таъминлашга алоҳида эътибор бермоқ зарур. Сиёсий ва иқтисодий ўқиш тингловчиларда коммунистик эътиқодни ўстириш, ижодий ташаббускорликни ривожлантириш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, хўжасизлик ва консерватизм кўринишларига муросасиз бўлиш руҳида тарбиялаш ишига қаратилмоғи керак. У КПСС Марказий Комитетининг 1975 йил декабрь Пленуми қарорларидан ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларни муваффақиятли бажаришга, партия XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга қаратилмоғи лозим. Пропаганда ва ҳаётнинг бирлиги коммунистик қурилиш программасини амалга оширишда эришадиган ғалабаларимиз омилидир.

Машғулотлар пайтида республикамиз саноати, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятини ривожлантиришда, меҳнаткашларнинг моддий турмуш фаровонлигини оширишда тўққизинчи беш йиллик даврида эришилган катта муваффақиятлар конкрет мисоллар билан кўрсатилмоғи лозим.

Партия ва иқтисодий ўқишда машғулотларни мавҳумий ва ахборот усули билан ўтказишга сира ҳам йўл қўйиб бўлмайди. Ҳар қандай мавзуни ўрганиш пайтида ҳаётий воқеликка партиявий ва синфий ёндашиш, тингловчиларда марксча-ленинча дунёқарашни, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм ҳиссини шакллантириш вазифаларига алоҳида эътибор бермоқ керак.

Партия ташкилотлари сиёсий ўқиш ва семинарларнинг нормал ўтиши учун зарур шароит яратиб беришлари лозим. Қорақалпоғистон АССР ва барча областларда сиёсий ва иқтисодий ўқиш учун ягона бир кунни тайинлаш ва ана шу кунларда марксча-ленинча таълим системаси ишига халақит берадиган бошқа тадбирларни ўтказмаслик керак.

Партия-хўжалик активини, идеология ходимлари ва зиёлиларни ғоявий чиниқтириш алоҳида эътибор талаб қилади. Раҳбар кадрларнинг марксизм-ленинизм классиклари асарларини, партия ҳужжатларини, ички ва ташқи сиёсат проблемаларини, бошқариш назарияси ва практикасини меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларини чуқур ўрганишлари айниқса муҳимдир. Актуал проблемалар юзасидан конференциялар ўтказиш, амалий топшириқлар, реферат ва диплом ишлари тайёрлаш, муқобил планлар ва социалистик мажбуриятларни коллектив бўлиб таҳлил этиш каби ўқишнинг актив формаларини кенг қўлланиш зарур.

Пропагандист кадрларни танлаш ва ўқитиш, уларни ўқув-методика адабиётлари, кўргазмали ва техника воситалари, зарур маҳаллий материаллар билан таъминлаш ишларини мунтазам такомиллаштириб бориш лозим. Пропагандистларда ғоявий мураббий ва ташкилотчилик сифатларини ривожлантириш, «Пропагандист — беш йилликка» ҳаракатини ва уларнинг шахсий ижодий планларни ишлаб чиқиш юзасидан тўплаган тажрибаларини кенг ёйиш, топширилган ишга масъулиятни ошириш, ўқишни ташкил этишда расмиятчилик элементларини бутунлай тугатиш айниқса муҳимдир.

Сиёсий маориф уйлари ва кабинетлари томонидан мамлакатимизнинг партия ички ҳаёти, иқтисодий ва халқаро ҳаёти, республикамиз, область, шаҳар, район, корхона, колхоз ва совхозларнинг халқ хўжалиги вазифалари тўғрисида пропагандистларга бераётган ахбороти ва методик ёрдамини янада яхшилаш талаб қилинади.

Яқинда КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида партия XXV съездига лойиҳаси эълон қилинди. Унинг ҳар бир сатри, ҳар бир жумласи партия ва халқнинг бузилмас жипслиги руҳи билан суғорилгандир. Кенг халқ оммасининг фикри, ҳаракати ва орзу-ниятини ўзида мужассамлаштирган бу ҳужжат ҳозир коммунистларнинг ва барча меҳнаткашларнинг доимий диққат-марказида турибди, ҳамма ерда якдиллик билан қўллаб-қувватланмоқда.

Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг бурчи меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришиш ва халқ хўжалиги планларини муваффақиятли бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасини кенг авж олдиришдан иборатдир. Муқобил планлар ва оширилган социалистик мажбуриятлар олиб ишлаётган мусобақа қатнашчиларининг ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш зарур.

Бу муҳим ишда партия пропагандаси воситалари, кадрларнинг марксча-ленинча ўқуви, меҳнаткашларнинг иқтисодий таълими муҳим ўрин эгалламоғи лозим.

Партия ўқуви ва иқтисодий таълимнинг барча звеноларида ўрганилаётган мавзу КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленуми олға сурган вазифалар билан, КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида партия XXV съездига лойиҳасида қайд этилган қоидалар билан узвий боғлаб олиб борилмоғи зарур.

Пропагандистларнинг оташин сўзи, улар омма орасига олиб кираётган марксизм-ленинизм ғоялари партия ташкилотларига коммунистик қурилишнинг барча участкаларида янги муваффақиятларга эришишда ёрдам бераверсин.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

◆ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

◆ ИШЧИЛАР ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА.

◆ МЕҲНАТ КАЛЕНДАРИДА УН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК

УЛКАН РЕЖАЛАР

Бутун совет халқи каби совхозимиз ишчилари ҳам «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. Бу партия ҳужжатининг моҳияти маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш билан совет халқининг турмуш фаровонлигини ошириш, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга қаратилган. Ҳужжатда пахта етиштиришни кўпайтириш ва пахтачиликда ғўза парваришидан тортиб экинларни суғоришгача, ҳосилни териб олишгача бўлган ишларни механизациялаш даражаси оширилиши кераклиги таъкидланган. Бу биз механизаторлар зиммасига янада улкан вазифалар юклайди.

Маълумки, республикамизда пахтачиликни механизациялаш туфайли қатор муваффақиятларни қўлга киритяпмиз. Қўл меҳнатини қисқартиряпмиз. Гапимнинг далили сифатида бу йил Ўзбекистонимизда етиштирилган 5 миллион тоннадан зиёд «оқ олтин»нинг ярмидан кўпи «зангори кема»лар бункеридан тўкилганини кўрсатиб ўтиш кифоя қилади.

Совхозимиз ҳам катта муваффақиятларга эришди. 3534 гектар майдондан пландаги 6400 ўрнига 8000 тоннадан зиёд дурдона йиғиштириб олдик. Ялпи ҳосилнинг 80 проценти машиналарда терилди. Мен 440 тонна пахта тердим. Шонли тўққизинчи беш йиллик давомида ўз агрегатим бункеридан 2050 тоннадан ортиқ пахта тўкдим.

Тарихий ҳужжат муҳокамаси муносабати билан **лойиҳага ҳар бир устоз механизатор йилига уч-тўртта шогирд тайёрласин,** деган сўзларни ёзиб қўйишни таклиф қиламан. Бу билан келажакда механизаторларнинг янги отрядини камолга етказиш имкониятига эга бўламиз.

Босим КАРИМОВ,

Ворошилов районидаги «Социализм» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

ВАЪДАГА ВАФО!

ДМИТРИЙ ЗАЗУЛИН БРИГАДАСИ ИККИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРДИ

АНГРЕН (Тошкент области). 22 декабрь. (ЎзТАГ). «Тўққизлар ташаббуси» ташаббускорларидан яна бири «Узбекшахтострой» трестига қарашли 6-бошқарма ғишт терувчилар бригадасининг раҳбари, Ленин ордени кавалери Дмитрий Андреевич Зазулин Ватанга берган сўзининг устидан чиқди. У, бригада касаба союз группа ташкилотчиси В. Москалев билан биргаликда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига йўллаган меҳнат рапортида коллектив тўлиқ бўлмаган беш йил мобайнида икки беш йиллик топшириғини бажарганлиги ҳақида ёзади. Ваъда ҳам шундай эди.

Бундай жуда катта муваффақиятнинг сири Злобин иш методини дадил, аниқ жорий этишдадир. Д. Зазулин бошлиқ ўттиз нафар ғишт терувчи деярли бутун беш йиллик мобайнида бригада пудрати асосида ишлашди. Улар зарбдор меҳнат қилиб, 2 миллион 360 минг сўмлик уй-жой бинолари, болалар боғчалари, саноат объектларини қуриб бердилар. Бригаданинг ҳар бир аъзоси бир йилда ўрта ҳисобда 19.5 минг сўмлик иш бажарди. Уларнинг ҳар бири бир сменада ўрта ҳисобда 2.94 куб метр ғишт теради, яъни нормада белгиланганидан икки баравар кўп иш бажаради.

Аммо шунга қарамай Дмитрий Андреевич бригада пудрати ҳам, жадал ишлаш ҳам, материалларни тежаш ҳам ишда муваффақиятга эришишнинг асосий боиси эмас, деб ҳисоблайди. У ишга чуқурроқ қараб, «Бригадада ажойиб кишилар ишламоқда» дейди. Дарҳақиқат, ўн йил ва бундан ҳам кўпроқ бирга ишлаётган, ўз ишининг зўр усталари бўлган моҳир ғишт терувчилар коллектив ўзагини ташкил этади. Уларнинг ҳар бири зарур бўлиб қолган чоғида ғишт териши, дурадгорлик қилиши, сейсмик пояс учун опалубка тайёрлаши, арматура боғлаши, бетон ётқизиши мумкин. Уларнинг ҳар бири ишларнинг ана шу турларини аъло баҳо билан адо этади. Бундай шароитда объектларни белгиланган муддатда ишга тушириб, бригада пудратини эгаллаш ҳам осон, албатта. Бекор туриб қолиш ҳам бўлмайди, иш ҳам яхши юришиб кетади.

Ҳозир Зазулин бригадаси республика қурувчилари социалистик мусобақасининг ташаббускоридир. Лекин бундай бригада «Узбекшахтострой» трестида ягона эмас. Бу ерда ҳозирдаёқ ўн олти коллектив Злобинчасига ишламоқда. Бу эса барча қурилиш бўлинмаларида меҳнатни ташкил этиш ва моддий-техника таъминоти соҳасида жиддий такомиллаштириш ўтказишни талаб қилди. Бу зое кетмади: «Узбекшахтострой» тресги ўзининг беш йиллик планини октябрь ойидаёқ бажариб қўйди, яқинда эса қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини ҳам муддатидан илгари адо этди.

Ҳозир Зазулин бригадаси Ангрендаги резина комбинатининг иккинчи навбатини барпо этишда меҳнат қилмоқда. Бригада гвардиячиларга хос зўр ғайрат билан ишламоқда. Қурувчилар ўз меҳнат рапортида: «Биз КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасини ўрганиб, коммунистларнинг Бутуниттифоқ анжумани шарафига зиммамизга янги социалистик мажбурият олдик», деб ёзадилар. Бу мажбурият ўзига хос бўлиб, атиги бир сатрдан: эришилган иш суръатини сусайтирмаймиз, ҳар куни икки кунлик норма бажарамиз, деган сатрдан иборат.

Бу — лўнда қилиб айтилган ажойиб гапдир. Зазулинчиларнинг ҳамкасблари бригада ҳамиша ўз сўзи устидан чиқишини яхши биладилар.

КПСС XXV съезди шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида республикамиз илғор саноат корхоналари фаол иштирок этмоқдалар. Улардаги ишчи коллективлари зарбдор вахтада меҳнат қилиб, юксак натижаларга эришяптилар. Суратларда: (юқоридан) Тошкентдаги «Малика» трикотаж фирмасининг моҳир тикувчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Татьяна Кардаш ва «Подшипник» заводининг илғор технологи Владимир Зелинский.

И. Глауберзон, Ж. Тўраев фотолари.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМИ

ФАРҒОНА, 22 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун Фарғона область партия комитетининг пленуми бўлди. Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленумининг якунларини ва область партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама қилдилар. Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддинов доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан ўртоқлар «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасини муҳокама қилиш область меҳнаткашлари ўртасида кенг авж олдирилганлиги тўғрисида, фарғоналиклар ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилини меҳнатда янгидан-янги зафарлар билан нишонлашга интилаётганликлари ҳақида гапириб бердилар.

Пленумда сув хўжалиги қурилиши суръатларини жадаллаштириш ва сифатини яхшилаш ҳамда суғориладиган ерлардан самарали фойдаланиш соҳасида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида область партия комитети иккинчи секретари В. П. Есиннинг доклади ҳам муҳокама қилинди.

* * *

ТЕРМИЗ, 22 декабрь. (ЎзТАГ). Сурхондарё область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленуми КПСС Марказий Комитетининг 1975 йил декабрь Пленуми якунлари ва область партия ташкилотининг ана шу Пленум қароридан ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқувчи вазифаларини муҳокама қилди. Область партия комитетининг иккинчи секретари В. К. Михайлов доклад қилди.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини қизғин маъқуллаб, Пленум қарорлари, «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси туфайли область меҳнаткашларининг меҳнат ғайрати ғоят ошиб кетганлиги ҳақида гапирдилар.

Пленум областнинг 1976 йил халқ хўжалик плани ва маҳаллий бюджети тўғрисидаги докладларни ҳам тинглади.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

ЧОРВАЧИЛИКНИ САНОАТ НЕГИЗИДА РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

22 декабрь куни Тошкентда мамлакатнинг жанубий районларида чорвачилик комплексларини лойиҳалаш ва қуриш масалалари юзасидан Бутуниттифоқ семинар-кенгаши иш бошлади.

«Чорвачилик комплекслари қурилишини планлаштириш ва ташкил қилишни яхшилаш тўғрисида» СССР қишлоқ хўжалиги министрининг ўринбосари И. П. Бистрюков доклад қилди. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министри А. А. Уркинбоев ўз нутқини индустриал методлар асосида республикада жамоат чорвачилигини ривожлантириш проблемаларига бағишлади.

Семинар-кенгаш қатнашчилари — Ўрта Осиё ва Закавказье республикалари, РСФСРнинг жанубий ўлкалари ва областлари, Украина ва Қозоғистон қурувчилари, лойиҳачилари, олимлари, қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари чорвачиликни саноат негизида ривожлантириш тажрибасини ўртоқлашадилар, мамлакатнинг жанубий зоналарида ана шу тармоқни ривожлантириш истиқболларини муҳокама қиладилар.

Семинар-кенгаш ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров, КПСС Марказий Комитетининг инструктори В. Г. Титов иштирок этмоқда. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. КАМОЛОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АГРОНОМ» ФАХРИЙ УНВОНИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Партия, совет органларидаги кўп йиллик, самарали ишлари учун ва туғилган кунига эллик йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг секретари Маҳкам **Камоловга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

ГАВАНА, 21 декабрь. (ТАСС). Кеча бу ерда Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош министри Ф. Кастро Куба Компартиясининг I съездида қатнашувчи КПСС делегациясига бошчилик қилаётган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов билан учрашди.

Суҳбат давомида 1974 йилда Гаванада Л. И. Брежнев ва Ф. Кастро томонидан имзоланган Совет — Куба Декларациясига мувофиқ Совет Иттифоқи билан Куба ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик ва қардошларча дўстлик муваффақиятли ривожланиб бораётганлигидан чуқур мамнуният изҳор қилинди.

М. А. Суслов КПСС XXV съездига тайёргарлик ҳақида, совет коммунистлари, совет халқи ҳозирги вақтда ҳал этаётган вазифалар тўғрисида Ф. Кастрога ахборот берди.

Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари юзасидан ҳам фикрлашиб олинди. Фикрлашиб олиш ҳар икки партиянинг позициялари тамомила бир хил эканлигини, улар социалистик ҳамдўстлик жипслигини ва жаҳон коммунистик ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш учун актив кураш олиб боришга, социализм ва миллий озодлик кучларининг биргалашиб ҳаракат қилишини кучайтиришга бутун чоралар билан ёрдам бериш, тинчлик ва социал-тараққиёт учун курашда ўз ҳатти-ҳаракатларини мувофиқлаштириб олиб боришга қатъий қарор берганликларини яна бир марта тасдиқлади.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган учрашувда Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Г. В Романов ва КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев қатнашдилар.

ГАВАНА, 22 декабрь. [ТАСС махсус мухбирлари]. Куба Коммунистик партиясининг I съездида саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари, ўқув юртлари ва маданият марказлари, революцион қуролли кучлар ва давлат муассасалари партия ташкилотларининг вакиллари бўлмиш делегатлар Марказий Комитетнинг ҳисобот докладини ва сиёсий йўлини якдиллик билан маъқулламоқдалар.

Куба Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, 1925 йилда тузилган биринчи Куба марксча-ленинча партиясининг асосчиларидан бири Фабио Гробарт съезд минбарига чиқади. Кубанинг энг кекса революционери қуйидагиларни айтди: Куба халқи Коммунистлар партиясини тўла қўллаб-қувватлаётганлигини намойиш қилмоқда. Бунинг боиси шуки, Коммунистлар партияси омма билан чамбарчас боғланган бўлиб, унинг манфаатларини ифода қилади. Коммунистлар ўзининг бутун ҳаётини халқимизга бағишламоқдалар ва шунинг учун ҳам халқимизнинг ажралмас таркибий қисмидир.

ВХР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ МОСКВАДА

Венгрия Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри Ф. Пуйя 22 декабрда дўстлик визити билан Москвага келди.

Венгрия Халқ Республикаси ва СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Шереметьев аэродромида Ф. Пуйяни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси нинг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

БИРЛИК, ЖИПСЛИК, ИСТИҚБОЛГА КОМИЛ ИШОНЧ

Кўп нотиқлар Кубада зафарли революция натижасида рўй берган буюк ўзгаришлар ҳақида, мамлакатнинг экономикаси юксалиб, омманинг турмуш шароити тубдан яхшиланганлиги тўғрисида гапирдилар. Моадеги никель заводининг директори Ф. Перес Оливера шу корхона коллективининг улуғвор меҳнат зафарлари ҳақида гапирди. Коллектив революция ғоялари билан илҳомланиб, Совет Иттифоқидан ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлардан келган мутахассисларнинг қардошларча ёрдамига таяниб, ҳақиқатан ҳам ажойиб натижаларга эриша олди. Ҳозирги кунда Кубанинг никель саноати мамлакат экономикасининг энг истиқболли соҳаларидан биридир.

Р. Фортун Местре (Лас-Вильяс вилояти) Куба саноатининг етакчи тармоғи — қанд-шакар саноати эришган муваффақиятларга батафсил тўхталиб ўтди.

Ҳозирги Куба деҳқонлари эркин граждандар бўлиб, ўз халқининг бахт-саодати йўлида, гўзал социалистик Ватанининг бахт-саодати йўлида меҳнат қилмоқдалар. Революцион давлат меҳнатни енгиллаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилиб, мамлакат далаларига тракторларни ва бошқа замонавий техникани юбориб турибди. Деҳқонларнинг хонадонлари электр билан таъминланди. Мамлакатда медицина муассасалари, мактабларнинг кенг шохобчалари вужудга келтирилди. Бир замонлар тамомила саводсиз бўлган кишилар билим, маданият, фандан баҳраманд бўлдилар. Камагуэй вилоятидан келган делегат Факундо Мартинес съезд минбарида туриб шу гапларни айтди.

Кубанинг миллий шоири, таниқли жамоат арбоби Николас Гильен илҳомбахш нутқ сўзлади. У мамлакатда ўтказилган чинакам маданий революциянинг ажойиб натижалари ҳақида гапирди.

Делегатлар бир қанча энг муҳим ҳужжатларни якдиллик билан маъқулладилар. Бу ҳужжатларнинг лойиҳалари съезд ишчи комиссияларининг илгари ўтказилган мажлисларида батафсил муҳокама қилиниб, таҳлил этилган эди.

Куба Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Рауль Кастро Куба Компартияси программавий платформасининг лойиҳасини овозга қўйди. Бу лойиҳа бир овоздан қабул қилинди. Съезд кун тартибидаги ана шу масала юзасидан қабул қилинган резолюцияда программавий платформа В. И. Ленин партия программасининг характери ва мазмуни олдига қўйган талабларга тўла жавоб беради, деб таъкидлаб ўтилади. Резолюцияда буржуа ва майда буржуа идеологиясига қарши, антикоммунизм ва антисоветизмга қарши, ўнг ва сўл ревизионизмга қарши муросасиз кураш олиб бориш зарур эканлиги қайд қилиб ўтилади.

Съезд делегатлари социалистик Куба янги конституциясининг лойиҳасини, мамлакатнинг янги сиёсий-маъмурий бўлинишини, бутун Куба территориясида халқ ҳокимияти органларининг тузилишини маъқуллаган резолюцияларни баланд руҳ билан ёқлаб овоз бердилар. Съезд Куба Коммунистик партиясининг янги уставини ҳам қабул қилди. Бу устав 1976 йил 1 январдан бошлаб кучга киради.

Делегатлар партия Марказий Комитетининг ўртоқ Фидель Кастро томонидан қилинган ҳисобот докладини тўла-тўкис ва батамом маъқулловчи резолюцияни ҳам бир овоздан қабул қилдилар. Ҳужжатда таъкидлаб ўтилганидек, ҳисобот докладида Куба тарихининг ривожланиши, хусусан 1953 йил 26 июлда Монкада казармасини қаҳрамонларча штурм қилиш билан бошланган революция жараёнининг сўнгги босқичи марксча-ленинча чуқур таҳлил этилди. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг қўллаб-қувватлаётганлиги, аввало Совет Иттифоқининг ҳар томонлама ёрдами, дейилади резолюцияда, Куба революциясини мустаҳкамлашда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

А. КРАСИКОВ,
Н. ЧИГАРЬ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ XXV СЪЕЗДГА ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

МАҲСУЛДОРЛИК —БОШ МАСАЛА

Бизнинг институтимиз олимлари «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXV съездга лойиҳасини катта қизиқиш билан ўқиб чиқдилар ва уни зўр қониқиш билан муҳокама қилмоқдалар. Шу лойиҳа юзасидан ўзларининг қимматли фикр ва мулоҳазаларини билдирмоқдалар. Жумладан, лойиҳада олимларнинг бутун диққат-эътибори фан-техника ва социал тараққиётнинг энг муҳим проблемаларига жалб этилиши ҳам алоҳида қайд қилиб ўтилганки, бу бизнинг масъулиятимизни янада оширади.

Лойиҳадаги қуйидаги сатрлар бизнинг зиммамизга жуда катта вазифаларни муваффақиятли ҳал этишни юклайди: **«Чорвачиликда чорва моллар ва паррандалар маҳсулдорлигини ошириш, туёғини кўпайтириш, ем-хашакдан самарали фойдаланиш, чорва молларини асраш ва боқиш шароитларини анча яхшилаш, наслчилик ишини такомиллаштириш, меҳнатни механизациялаш ва илғор технологияни жорий қилиш асосида гўшт, сут, тухум, жун ва бошқа турдаги маҳсулотлар етиштиришни анча кўпайтириш таъминлансин».** Бундан ташқари лойиҳада чорва зотларини яратиш бундан буён ҳам самарали давом эттирилиши лозимлиги алоҳида қайд этиб ўтилган.

Республикамизда жамоат чорвачилигини юксалтириш бўйича институтимиз олимлари олиб бораётган ишлар нималардан иборат ва бу соҳада қандай муваффақиятларга эришилмоқда?

Маълумки, Ўзбекистонда чорвачиликнинг тез ривожланишини таъминлашда интенсивлаш ва комплекс механизациялаш билан бир қаторда лойиҳада кўрсатилганидек, фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга тўла татбиқ қилиш катта аҳамиятга эга.

Институтимиз илмий ходимлари чорвачиликнинг ҳамма соҳалари бўйича, жумладан ем-хашак тайёрлаш, оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш масалалари бўйича 79 та хўжаликка ёрдам кўрсатаптилар. Жумладан, лойиҳада шундай дейилган: **«Ҳар бир колхоз ва совхозда ем хашакнинг эхтиёт запаслари ғамлаб қўйилсин».** Бизнингча, ушбу жумла шундай таҳрирда берилса: «Ҳар бир колхоз ва совхозда ем хашакнинг **етарли миқдорда** эҳтиёт запаслари ғамлаб қўйилсин».

Саноатлашган йирик сут комплекслари қурилиши муносабати билан қорамолларнинг серсут қора-ола зотига катта эътибор берилмоқда ва ҳозирги вақтда бу моллар 205 минг бошни ташкил этади. Лойиҳада ҳам қорамоллар зотини янада яхшилаш вазифалари алоҳида қайд қилиб ўтилган. Биз бу борада катта ишлар режасини қайтадан кўриб чиқмоқдамиз.

Ходимларимиз Тошкент областидаги 169 та хўжаликнинг ҳаммасида қора-ола моллар бўйича оммавий селекция ишларини қизғин олиб бормоқдалар. Қора-ола зотли молларнинг маҳсулдорлигини ошириш мақсадида «Ўзглавплемобъединение» орқали ҳамма хўжаликларда тажрибалар ўтказиляпти. 1973—1985 йиллар ичида республикада қора-ола моллар билан олиб бориладиган наслчилик ишларининг перспектив плани ишлаб чиқилди. Ҳозирги вақтда колхоз ва совхоз фермаларида сигирларнинг сермаҳсул подалари яратилган.

«Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми бир неча йилдан бери Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг доимий иштирокчиси ҳисобланади. Эндиликда барча колхоз ва совхоз наслчилик фермаларида наслли қора-ола моллар кўплаб боқиляпти. Бундай қорамоллар кўпайтириладиган хўжаликлар ташкил қилиняпти. Ҳозир наслчилик заводларида бу қорамол зотларининг серқаймоқ линиялари яратилиши бўйича кўпгина материаллар тўпланди.

Ўзбекистонда илмий асосда швиц молларининг наслчилик базаси ҳам ташкил этилмоқда. Натижада маҳсулдорлиги юқори бўлган янги линиялар яратиляпти. Ҳозир шу зотли моллар сони 300 минг бошдан ортади. Ўрта Осиёда қўнғир зотли молларни яратишда олимларимиз Тожикистон ва Туркманистон ССР мутахассислари билан ҳамкорликда селекция ишлари олиб бормоқдалар. Шундай қилиб, институт ходимларининг фаол иштирокида 1-«Боёвут» совхозида швиц зотли қорамолларнинг сермаҳсул подалари яратилди. 1974 йилда ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут 3582 килограммни, гўштга топшириладиганларининг оғирлиги эса 614 килограммни ташкил этди.

1-«Ғаллаорол» наслчилик заводида швиц моллари билан олиб борилаётган селекция наслчилик бўйича перспектив план ишлаб чиқилди. Илмий ходимларимиз мазкур заводда — унинг биринчи фермасида институтда яратилган «Тандем-20» сут соғиш қурилмасини татбиқ қилдилар. Унда тўрт соғувчи-оператор 280 та сигирни соғади. Натижада қўлда соғишга қараганда меҳнат унумдорлиги уч баробар ошди. Похол гидролизи, уни ачитиш, ем-хашак тарқатишни механизациялаш, гўнгни пневматик усулда чиқариш — буларнинг ҳаммаси уч йил давомида ферма ишчиларининг меҳнат унумдорлигини 18 процентга кўпайтирди. Маълумки, лойиҳада чорвачиликни бундан буён ҳам механизациялаштириб бориш катта аҳамиятга эга эканлиги алоҳида қайд қилиб ўтилган. Бу ерда бир центнер сутнинг таннархи 15 процентга камайди. Бушуев зотли моллар касалликка чидамли, Мирзачўлнинг иссиқ шароитига мослашган.

Йилда-йилга қорамоллар бўйича селекция ишлари яхшиланиб боряпти. Кейинги тўрт йил мобайнида тажриба хўжаликларида 6400 бош маҳаллий қорамолни гўштдор қорамол зотлари билан чатиштириш натижасида 2641 минг сўмлик қўшимча маҳсулот олинди. 1974 йилда ходимларимиз хўжалик мутахассислари билан Бухоро областининг Конимех районидаги «СССР 50 йиллиги» совхозида бузоқларни гўштга боқишда прогрессив поток группа технологиясини татбиқ қилдилар. Бу усулда бир ишчи бир хил ёшдаги 220-230 бош молга қарайди. Бир килограмм ўсиш таннархи 46 сўмга камайди. Меҳнат унумдорлиги эса икки баравар ошди.

Ҳисор қўйлари «Бойсун» совхозидан ташқари. Сурхондарё областининг Сариосиё районидаги «Коммунизм», Охунбобоев номли колхозларда ҳам боқилмоқда. Бу хўжаликлар ҳар йили 300-350 бош урғочи (тирик вазни 35-40 килограмм) ва наслли эркак (оғирлиги 40-45 килограмм) қўзиларни яхши парваришлаб, республика колхоз ва совхозларга сотмоқда.

Қорақалпоғистон АССР шароитида жайдари, сараджи ва бошқа зотли қўйларни чатиштиришдан олинган дурагайлар сермаҳсул бўлиб, улар қатор хўжаликларда кўпайтирилмоқда.

Сурхондарё областининг «Бойсун», «Коммунизм» совхозларида қора тивитли эчкилар боқилмоқда. Тивитли эчкилар зотининг кўпайтирилиши ва унинг сифатини яхшилаш натижасида 1974 йилда эчкилардан 1310 килограмм тивит тараб олинди ва 59847 сўмга сотилди. Тивит ва наслли эчкиларни сотишдан олинган даромад 63497 сўмни ташкил қилди.

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти мутахассислари билан ҳамкорликда ишлаб чиқилган сенаж тайёрлаш ва уни траншеялардан кесиб олиш янги технологиясини колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига татбиқ қилинганда республика хўжаликларида 1,2 миллион сўм фойда олинди. Институт ходимлари серпушт ва гўштдор товуқларни иссиқ иқлим шароитига мослаштиришнинг генетик асослари устида илмий ишлар олиб бормоқдалар.

Ўзбек бронза куркалари бўйича селекция ишлари олиб борилиб, тухумдан жўжа чиқариш ва уларнинг сақланиши бошқа зот куркаларга нисбатан 10-12 процентга кўпайтирилди.

Хашаки лавлагининг янги «Ўзбекистон ярим қанд» навидан илғари районлаштирилган навларга қараганда гектаридан 200-260 центнер кўп ҳосил олинмоқда. Хлорелла ишлаб чиқариш технологияси ва у билан молларни озиқлантириш бўйича олиб борилган изланишлар қувончли натижалар беряпти. Суткасига 50 тонна хлорелла ишлаб чиқарадиган қурилма бўрдоқичилик хўжаликларида татбиқ қилинди.

Сўнгги икки йил ичида институтимизда ишлаб чиқилган 22 та илмий тавсия республика колхоз, совхоз фермаларида, далаларида кенг татбиқ қилиш учун қабул қилинди. Кейинги уч йил мобайнида якунланган илмий изланишларнинг иқтисодий самараси 3,5 миллион сўмдан ошиб кетди.

Умуман олганда, КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXV съездига лойиҳасида чорвачиликни янада ривожлантиришнинг ёрқин истиқболлари аниқ кўрсатиб берилган. Биз қишлоқ хўжалик олимлари бу лойиҳада баён этилган барча кўрсатмаларни тўла қўллаб-қувватлаймиз.

Ш. АКМАЛХОНОВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг директори, қишлоқ хўжалик фанлари доктори.

КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯ— ДАВР ТАЛАБИ

ОҚОЛТИН РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

— Ҳозир пахтачиликни техникасиз тасаввур қилиб бўлмайди, — деди конференцияда сўзга чиққан Ворошилов номли совхоз партия комитетининг секретари А. Жумаев. — Республикада пахтачиликда техника тараққиётини жадаллаштириш соҳасида катта тадбирлар амалга оширилди. Хўжаликларнинг техника таъминоти кучайтирилди. Пахтакорлар ҳар йили кўплаб юксак унумли ҳайдов, чопиқ ва терим машиналари олмоқдалар. Совхозимизда эришилган муваффақиятлар шунинг самарасидир. Бу йилги ютуқларимиз айниқса қувончли бўлди. Пахта тайёрлаш планини 166 процент бажардик. Қабул пунктларига 14 минг 250 тонна пахта етказиб бердик. Ҳосилдорлик бир йилда 6 центнер ошиб, совхоз бўйича ўртача 29 центнерни ташкил этди. Бу муваффақиятларни техникасиз тасаввур қилиш қийин, албатта. Кейинги йилларда совхозимизда янги техника айниқса кўпайди. Бунинг натижаси йиғим-терим палласида кўзга яққол ташланди. Ялпи ҳосилнинг 90 процентини машиналар билан териб олдик. Натижада даромад кўпайди.

Дарҳақиқат, Ворошилов номли совхоз сўнгги йилларда пахтачиликни комплекс механизациялашнинг ўзига хос мактабига айланди. Конференцияда райкомнинг ҳисобот давридаги фаолияти тўғрисида доклад қилган район партия комитетининг биринчи секретари Ш. Тетуев ана шу совхоз экономикасини мустаҳкамлаш соҳасидаги бой тажрибани чуқур таҳлил қилиб берди.

Район партия ташкилотининг конференцияси ҳисобот даврида қўлга киритилган намунали тажрибаларни оммалаштиришнинг олий минбаридир. Коммунистлар янги техникани эгаллаш, уни юксак унум билан ишлатишда алоҳида ўрнак кўрсатдилар. Шу нарса диққатга сазоворки, ҳисобот даврида ёлғиз Ворошилов номли совхоз партия ташкилотида 20 га яқин ишлаб чиқариш илғори КПСС сафига қабул қилинди. Уларнинг кўпчилигини дала гвардиячилари ташкил этади.

Район партия комитети КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, якунловчи йилда катта ғалабага эришишнинг ташкилотчиси бўлди. Коммунистлар социалистик мусобақанинг олдинги сафларида бордилар. Натижада она-Ватанга 68 минг тонна пахта етказиб берилди. Ялпи ҳосилнинг 58 минг тоннаси машиналар билан териб олинди. Партия ташкилотлари пахтачиликни комплекс механизациялаш билан боғлиқ масалаларни изчил ҳал қилганликлари, коммунистларни, барча меҳнаткашларни резервларни ишга солиш учун сафарбар эта олганликлари натижасида шундай муваффақиятларга эришилди.

Шу нарса қувончлики, партия ташкилотлари техникадан унумли фойдаланишда коммунистларнинг авангардлигини ошириш, илғор тажрибаларни пропаганда қилиш, пахтачилик агротехникасининг илмий асосларини кенг жорий этиш масалалари билан бевосита шуғулланадиган бўлиб қолдилар. Партия йиғилишларида, партия бюролари ва парткомларнинг мажлисларида мутахассислар, илғор механизаторларнинг меҳнатни ташкил этиш соҳасидаги тажрибасини муҳокама қилиш анъанага айланмоқда. Механизатор кадрлар тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш, дам олишини тўғри ташкил этиш сингари масалалар партия ташкилотлари фаолиятининг муҳим йўналишларидан бири бўлиб қолди.

Конференцияда «Фарғона» совхозининг механизатори А. Шокиров сўзга чиқди. Мавсумда 280 тонна пахта терган таниқли механизаторнинг мулоҳазалари конференция қатнашчиларида алоҳида қизиқиш туғдирди. Нотиқ совхоз меҳнаткашларининг маданий дам олишларини тўғри уюштириш эътибордан четда қолаётганлиги, ҳалигача хўжалик посёлкасида клуб қуриш ўйлаб кўрилмаганлиги ҳақида таассуф билан гапирди. Кўнгилли дам олиш, таъкидлади нотиқ, унумли меҳнат қилишнинг асосий гарови эканлигини унутмаслигимиз керак.

Усмон Юсупов номли совхоз директори Б. Маманов ҳам меҳнаткашларнинг маданий-маиший турмуш даражасини оширишга конференция делегатларининг эътиборини қаратди.

— Бизни ташвишлантираётган муаммолар йўқ эмас, — деди сўзини давом эттириб нотиқ. — Мен мавжуд техникадан оқилона фойдаланиш масаласига эътиборни қаратмоқчиман. Гап шундаки, биз ўзимизда фойдаланаётган хилма-хил тракторлар ва машиналар учун керакли эҳтиёт қисмларни етарлича ололмаётганимиз йўқ. Натижада баъзи машиналар йиллаб туриб қолмоқда. Бу қанчалик зиён эканлигини ҳаммамиз биламиз.

Конференцияда пахтачиликни комплекс механизациялашни жадаллаштиришга ҳалақит бераётган масалалар атрофлича муҳокама қилинди. Фақат биргина рақамни олайлик: ҳозир районда 670 дан ортиқ терим машинаси бор. Мавсумда бир машина билан 80 тонна атрофида пахта терилди. Кўриниб турибдики, машиналарнинг ўртача иш унуми қониқарли эмас. Нега шундай бўлмоқда?

Аввало шуни айтиш керакки, районда механизатор кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш масаласи билан етарли шуғулланилаётир деб бўлмайди.

Район хўжаликларидаги 384 бригададан 43 таси бу йил планни бажармади. Уларнинг кўпчилигида ҳосилдорлик 10-15 центнердан кам бўлди. Усмон Юсупов номли совхоздан В. Аҳмаджонов бошлиқ бригадада пахта ҳосилдорлиги аранг 7 центнердан ошди. Шу хўжаликдаги Р. Аҳмедов бошлиқ бригадада 10 центнерга ҳам етказиб ҳосил олинмади.

Конференцияда шу сингари камчиликларни келтириб чиқарадиган сабаблар принципиаллик билан ошкора муҳокама қилинди. Пахтачиликда мутахассис кадрларнинг ролини ошириш лозимлиги алоҳида таъкидланди. Партия ташкилотлари агротехникани қўпол равишда бузаётган машиналар комплексидан тўғри фойдаланмаётган кадрлар билан келишувчилик қилаётганлиги кўрсатиб ўтилди. «Андижон» совхозининг механизатори У. Деҳқонов, район комсомол комитетининг биринчи секретари Д. Қутриддинов, «Андижон» совхозининг директори О. Айдаров ва конференцияда сўзга чиққан бошқа ўртоқлар пахтачиликни комплекс механизациялашни тезлаштириш омиллари ҳақида алоҳида тўхталдилар.

Конференцияда Сирдарё область партия комитетининг секретари М. Умбетов нутқ сўзлади.

Конференция район партия комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятини қониқарли топиб, тегишли резолюция қабул қилди. Конференцияда район партия комитети ва район партия ташкилоти ревизия комиссиясининг янги составлари ва область партия конференциясига делегатлар сайланди.

Район партия комитетининг ташкилий пленуми **Ш. Тетуев, А. Лунев, Ф. Турсунов** ўртоқларни район партия комитетининг секретарлари қилиб сайлади.

Т. ЖАМОЛОВ,
А. УМАРОВ.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ НАМУНАСИ

Тошкентдаги «Эталон» заводи коллективи КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун катта тайёргарлик олиб бормоқда.

— Коллективимиз, —дейди корхона директори А. Аҳмедов,— тўққизинчи беш йиллик якунловчи йилини муваффақиятли тугаллаш, план-топшириқларни муддатидан аввал орттириб бажариш учун барча имкониятларни ишга солаётир.

«Эталон»ликларнинг сўзи билан иши бир. Улар маҳсулот реализация қилиш якунловчи йил планини 1 октябрдаёқ уддалаб қўйган эдилар. Ғалабадан руҳланган коллектив съезд шарафига пландан ташқари 900 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан олган социалистик мажбуриятни ҳам муддатидан илгари бажариш учун курашмоқда. Заводда социалистик мусобақа илғорларини моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантиришга катта эътибор беріляпти. Бир мисол. Сўнгги пайтларда завод ишчи-хизматчиларига 119 минг сўмлик пул мукофоти берилди.

Ишнинг қай тарзда бориши кадрларнинг малакасига боғлиқ. Шунинг учун ҳам бу ерда кадрлар ўқувига алоҳида аҳамият берилмоқда. Натижада 46 киши институт ва техникумларни битирди, 42 нафар ишчи эса ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ва ўрта махсус ўқув юртларида таҳсил кўрмоқда.

Социалистик мусобақа пешқадамларидан 42 киши коммунистик меҳнат зарбдори нишони билан тақдирланган. Булар орасида Р. Ҳамидов, Г. Колесников, А. Разуваевлар бор.

Тўққизинчи беш йиллик завод учун ўсиш ва тараққиёт йилларига айланди. Коллективнинг фидокорона меҳнати туфайли саноат маҳсулотининг умумий ҳажмини ўстириш юзасидан тўққизинчи беш йиллик топшириғи 217 процент қилиб адо этилди. Меҳнат унумдорлиги эса 167 процентга кўтарилди.

С. АЛИЕВ.

БИРИНЧИ РУС РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ ХАЛҚАРО АҲАМИЯТИ

КПСС Марказий Комитетининг «Россиядаги 1905—1907 йиллар революциясининг 70 йиллиги тўғрисида»ги қарорида айтилганидек, бу революция улкан халқаро аҳамиятга эга бўлди. У дунёнинг кўп мамлакатларида ишчи ва деҳқонларнинг революцион чиқишларининг ўсишига катта таъсир этди, мустамлака Шарқ мазлум халқларининг миллий-озодлик ҳаракатлари юксалишига олиб келди. Бунинг ҳаммаси капитализм жаҳон системасини ларзага солди, унинг умумий кризисини яқинлаштирди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс 1882 йилдаёқ «Россия — Европадаги революцион ҳаракатнинг илғор отрядидир» деб баҳо берган ва ундаги тарихий процессни чуқур ўрганиб, келажак рус революциясининг истиқболи ва оламшумул аҳамиятини кўрсатган эдилар. Рус пролетариатининг халқаро миқёсидаги авангардлик ролини олдиндан айтиб, В. И. Ленин рус революцияси «Европанинг келгуси революциясининг прологи бўлиб қолади» деган эди.

Турмуш Маркс, Энгельс, Лениннинг бу фикрини тўла тасдиқлади. Россия жаҳон тарихида, айниқса XIX аср охирларидан бошлаб, ғоят муҳим роль ўйнади.

XIX аср охири — XX аср бошларида капитализм ўзининг юқори босқичи — монополистик капитализмга, империализмга ўтди. Барча мамлакатларда эксплуатация, қашшоқлик ва реакция кучайиб кетди. Капитализмнинг ҳамма зиддиятлари, синфий ва миллий қарама-қаршиликлар ва курашлар кескин тус олди.

XX аср бошида Россия жаҳон революцион ҳаракатининг марказига айланди. Ғарбий Европа империализми эса, жаҳон контрреволюциясининг таянчи бўлиб қолди.

1905 йилда биринчи рус революцияси бошланди. Бу революция илгариги буржуа революцияларидан катта фарқ қилди ва тараққиётнинг нисбатан тинч (1872—1904 йиллар) даврига хотима берди. Бу революцияда тарихда биринчи марта ишчилар синфи гегемонлик ролини ўйнади: кенг меҳнаткашлар оммаси самодержавие, помешчиклар ва буржуазияга қарши курашга кўтарилди: ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқига асос солинди.

1905—1907 йиллардаги рус революцияси чоризм ва капитализмга берилган биринчи зарба эди. У бутун капиталистик дунёни ларзага келтирди.

Рус революциясининг бошланганлиги тўғрисидаги хабар бутун дунёга тезда тарқалди. Европа ва Америка ишчилари, меҳнаткашлари империализмга ва рус чоризмига нафрат билдириб, рус революциясини қўллаб-қувватладилар, империалистик интервенцияга йўл бермадилар. Тарихда биринчи марта оммавий хайрихоҳлик ҳаракати бошланиб кетди, интернационал алоқалар ривожланди.

1905 йил 9 (22) январь (Петербургдаги «Қонли якшанба») воқеаси халқлар оммасини қаттиқ ғазаблантирди. Бир қанча капиталистик мамлакатларда Россия элчихона ва консулхоналари ёнида «Битсин самодержавие!», «Яшасин рус революцияси» каби шиорлар остида оммавий намойишлар ўтказилди.

Петербургдаги 1905 йил 9 январь воқеасининг эртасигаёқ Польша ва Литва социал-демократияси (ПК ва ЛСД) рус самодержавиесига қарши курашда рус пролетариатини қўллаб-қувватлаш тўғрисида поляк ишчиларига қарата мурожаат эълон қилди. Варшава—Вена темирйўлида, Варшава, Лодзь, Люблин, Домбровск ҳавзаси, Сосновец ва бошқа шаҳарларда ишчиларнинг ялпи иш ташлашлари, 20 мингдан ортиқ киши иштирокида 1 Май намойишлари бўлди, қўзғолонлар кўтарилди. Намойиш иштирокчилари ва қўзғолончилар ўққа тутилди. Сосновецда «Ижтимоий хавфсизлик комитети», Домбровскда «Қизил республика» тузилди. Шу тарзда Польша ишчиларининг революцион шижоати рус ишчиларининг қаҳрамонона кураши билан қўшилиб кетди. 1906 йилда деҳқон ҳаракатлари ҳам кўтарилди. ПК ва ЛСД большевикларнинг революциядаги тактикасини қўллаб-қувватлади ва РСДРПга қўшилди. Польша социалистик партиясида эса революцион оқим ўсаётгани туфайли ажралиш юз берди. Ўша вақтларда В. И. Ленин қўзғолон кўтарган поляк ишчиларини табриклаб ва уларнинг биродарлик туйғуларини таъкидлаб «Қаҳрамон Польшанинг қаҳрамон пролетариати» тўғрисида ёзди, унинг ҳаракатларини «революцион ғайрат-шижоат намунаси» деб атади. Яқинда Польша Бирлашган ишчи партиясининг VII съездида сўзлаган нутқида ўртоқ Л. И. Брежнев ўша йилларда поляк ишчиларининг кўрсатган революцион шижоатини, биродарлигини ва бунга В. И. Лениннинг берган юксак баҳосини мамнуният ва ифтихор билан эслаб ўтди.

Жанубий славян ерларида, Болқон мамлакатларида революцион озодлик ҳаракатлари кучайди.

Францияда революцион ва демократик ҳаракатлар ишчилар синфи етакчилигида умумий халқ ҳаракати тусини олди. 1905 йил 18-19 февралида мамлакатнинг 21 та шаҳрида оммавий митинглар бўлиб ўтди. Банкирлар томонидан рус чоризмига заём берилишига қарши кампания бошланди. 1905 йил февралида ёзувчи А. Франс бошчилигида «Рус халқи ва Россияга қўшилган халқлар дўстларининг жамияти» тузилди. Мамлакатда стачка ҳаракатлари кучайиб кетди.

Рус революцияси ва Франция ишчиларининг ҳаракати таъсирида социалистик партиялар 1905 йилда қайта бирлашди ва интернационал биродарлик тенденцияси ўсди. «Рус пролетариати рус халқини озод қилиш иши билан — деди машҳур француз социалисти Ж. Жорес, — бутун дунё пролетариатининг озод бўлишини тезлаштиради».

Рус революциясининг таъсири остида, Англияда революцион идеялар кучайди. Умумий стачкалар уюштира бошланди. Ишчиларнинг сиёсий активлиги ошди ва 1905 йил парламент сайловларида буржуазиянинг мағлубиятга учраган консерваторлар партияси ўрнига ҳокимият тепасига келган либераллар партияси ишчилар синфи билан ҳисоблашишга, ишчиларни алдаш учун баъзи ён босишларга мажбур бўлди.

Болгарияда Благоев бошчилигидаги революцион социалистлар («тесняклар») раҳбарлигида реакцион монархия тузумига қарши, буржуазия ва чет эл империалистлари зулмига қарши революцион курашлар кўтарилди. Бу ҳаракатлар рус ишчилари билан бирдамлик шиорлари остида ривожланди. «Тесняклар»нинг ишчилар ўртасида позициялари кучайди. Болгария ишчиларининг рус ишчилари билан алоқалари мустаҳкамланиб борди.

Руминияда феодал ва буржуа эксплуатациясига қарши жиддий революцион чиқишлар бўлди. Бунда «Потёмкин» броненосецининг 800 кишидан иборат қўзғолончиларининг Румыния соҳилларига келиб тушишлари ва уларнинг румин меҳнаткашлари орасида олиб борган тушунтириш ишлари алоҳида аҳамиятга эга бўлди.

1905—1907 йиллар рус революцияси таъсирида Европанинг бошқа мамлакатлари (Италия, Бельгия, Голландия, Испания, Португалия, Швейцария, Швеция, Дания ва бошқалар)да ва Японияда ҳам революцион-демократик ҳаракатлар ривожланди, рус ишчилари билан алоқалар ўсди.

АҚШда 1905 йилда кончиларнинг Ғарбий федерацияси ва социалистик союзининг фаол ишчилари малакали ва малакасиз ишчилардан Индустриал ишчилар дунёси иттифоқига асос солдилар. Союзнинг ўша йили Чикагодаги таъсис съезди рус революциясини табриклаб резолюция қабул қилди ва рус революционерларига ёрдам кўрсатишга қарор берди.

Рус революцияси империалистик жаҳонгирлар ва маҳаллий ҳокимларнинг шафқатсиз жабр-зулми ва хўрлаши ҳамда мазлум халқларнинг зўр норозилиги туфайли «ёнувчи материал»га тўлган мустамлака ва қарам мамлакатларда, В. И. Ленин ибораси билан айтганда, «Чуқур из» қолдирди ва жуда катта таъсир қилди, «Осиёни уйғотди».

Рус революцияси Хитойнинг илғор кишиларига кўпроқ таъсир этди. Машҳур революцион-демократ Сун Ят-сен (кейинчалик Хитой—Совет дўстлигининг жарчиси) 1907 йил бошида илғор принципларни олға сурди. Хитойда 1911—1913 йилларда революция бўлиб ўтди. Монголия аратлари (чорвадорлари) 1905—1906 йилларда ички ва ташқи (асосан Манчжурия — Хитой) зулмига қарши қўзғолонлар кўтаришди.

Рус революцияси таъсирида Афғонистонда ислоҳот ва конституция учун ҳаракат кучайди. Революцион кураш ривожланган Закавказьега, Озарбайжонга қўшни Эронга 1905 йил революцияси кучли таъсир кўрсатди. Империалист золимларга ва шоҳ истибдодига қарши халқ қўзғолди. Эрон революцияси (1905—1911) бошланди, конституция ва мажлис (парламент)нинг чақирилишига эришилди.

Туркияда ташқи ва ички истибдодга қарши ишчи ва деҳқонларнинг, солдат ва матросларнинг революцион чиқишлари, озчиликни ташкил этган арабларнинг миллий ҳаракатлари бошланди. Тараққийпарвар кучларнинг партия ва бошқа жамоат ташкилотлари тузилди. 1908—1909 йилларда буржуа характеридаги ёш турк революцияси бўлиб ўтди. Рус революцияси узоқ Миср халқига ва бошқа халқларга ҳам ижобий таъсир кўрсатди. Ҳиндистонда 1905—1908 йилларда революцион кўтарилиш юз берди. Ҳиндистон уйғонди ва курашди, конституцион ҳаракатлар ва сиёсий курашлар кучайди. Оммавий чиқишлар бошланиб кетди. Ҳинди-Хитойда мамлакатни империалистлар асоратидан қутқазиш ва мамлакатни бирлаштириш ҳаракати кўтарилди. Жаҳоннинг бошқа ерларида ҳам озодлик ҳаракатлари анча ривожланди.

* * *

1905—1907 йиллардаги Россияда бўлган халқ революцияси мамлакатимиз ва жаҳон тарихидаги ажойиб даврлардан бири бўлди. Большевистик «Новая жизнь» газетасининг ўша вақтда ёзишича, халқларнинг ёрқин баҳори ҳамма ёққа ёйилиб бормоқда эди. Бутун дунё пролетарлари В. И. Ленин айтганидек, бутун Россия пролетариатига зўр умид билан кўз тикдилар ва ундан намуна олдилар.

Рус революцияси жаҳон революцион практикасини бойитди ва жаҳон тарихида тубдан бурилиш ясаган, янги даврни очган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг «бош репетицияси» бўлди.

1905—1907 йиллардаги рус революцияси ва хорижий мамлакатлардаги революцион кўтарилиш ҳамма мамлакатларда ташкилий ва идеологик ишларни кучайтириш, марксистик партияни ташкил этиш ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини тузиш ва мустаҳкамлаш, халқларнинг биродарлик алоқаларини янада ривожлантириш зарур эканлигини кўрсатди.

Шундай қилиб, улуғ рус пролетариати жанговар революцион традицияларининг тарихий, назарий ва практик аҳамияти ғоят каттадир. Бу традициялар ҳозирги вақтда бутун дунё ишчилари ва меҳнаткашларининг тинчлик, демократия ва социализм учун курашларида жуда муҳим намуна бўлмоқда. Биринчи рус революциясининг 70 йиллигини совет халқи билан бир қаторда бутун дунё ишчилари, прогрессив кишилари ҳам нишонланмоқдалар.

З. НУРИДДИНОВ,
профессор.

ҲУҚУҚ — ТАРТИБОТНИ МУСТАҲКАМЛАШ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

22 декабрь куни Тошкентда республика Ички ишлар министрлиги органлари ва бўлинмалари раҳбар ходимларининг кенгаш ва семинари очилди. Партия ва ҳукуматнинг ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ҳақидаги қарорларини бажариш соҳасида ички ишлар органларининг фаолияти ва вазифалари тўғрисида Ўзбекистон ССР ички ишлар министри Ҳ. Ҳ. Яҳёев доклад қилди.

Семинарнинг программасига мувофиқ, иш тажрибаси алмашинади, республика пойтахти ва Тошкент областидаги ички ишлар илғор бўлинмалари ҳамда бўлимларининг ишлари билан танишиб чиқилади.

(ЎзТАГ).

Тошкент асбобсозлик заводининг 11-цех коллективи КПСС XXV съезди шарафига зарбдор вахтада туриб, фидокорона меҳнат қилмоқда. Цех ишчилари корхонада биринчи бўлиб беш йиллик планни уддаладилар. Суратда: (чапда) илғор ишчилардан Риҳсивой Аҳмедов ва цех бошлиғи Ибрат Тўлаганов. Ж. Тўраев фотоси.

ХОТИН-ҚИЗЛАР МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРДА

Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг оламшумул тарихий аҳамиятларидан бири шуки, у жаҳонда биринчи марта мамлакатимиз хотин-қизларига эркаклар билан тенг ҳуқуқ берди.

Доҳиймиз В. И. Ленин хотин-қизларга эркаклар билан тенг ҳуқуқ бериш, уларни ишлаб чиқаришга, айниқса давлатни бошқариш ишларига тезроқ жалб қилиш ёш Совет давлати учун катта аҳамиятга эга эканлигини қайта-қайта таъкидлаган эди.

Улуғ доҳийнинг ана шу сўзлари давлатимиз қонунларида ўз аксини топди. СССР Конституциясида «СССРда хотин-қизларга хўжалик ва давлат ҳаётининг, маданий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида эркаклар билан тенг ҳуқуқ берилади» деб ёзиб қўйилган. Хотин-қизларнинг эркаклар билан қонунда кўрсатилган бу тенглиги, уларни барча масалаларда, турли шартлардан ҳоли бўлган ҳаётий тенглигиқ тўла таъминланди. Мамлакатимиз хотин-қизлари бугунги кунда коммунизмнинг толмас бунёдкорларига айландилар. Улар давлат ишларини бошқаришда, халқ хўжалигининг барча соҳаларида актив иштирок этмоқдалар.

Қашқадарё области маҳаллий Советларида хотин-қиз халқ вакилларининг сони йилдан-йилга ошиб бормоқда. Улар давлат ҳокимиятининг маҳаллий органларини бошқариш ишида активлик кўрсатиб, ўзларининг янгидан-янги ташкилотчилик талантларини намоён этмоқдалар.

Эндиликда хотин-қизлар аралашмайдиган ёки уларнинг ёрдами били ҳал қилинмайдиган давлат ёки маҳаллий аҳамиятга эга бирор масала топилмайди.

Маҳаллий Совет депутатлари орасида хотин-қизларнинг роли айниқса сезиларли бўлмоқда. Область Советига сайланган 195 депутатдан 87 таси, ёки 44,6 процентини хотин-қизлар ташкил қилади. Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советларига сайланган депутатларнинг 45,6 проценти, район Совети депутатларининг 45,2 проценти хотин-қизлардир. Қишлоқ ва посёлка Советларидаги халқ вакилларининг ҳам салкам ярми хотин-қизлардан иборат. Умуман область маҳаллий Советларига сайланган 6515 депутатдан 3084 таси хотин-қизлардир.

Ана шу фактларнинг ўзи ҳам область халқ хўжалигини ва социал-маданий қурилишини ривожлантиришда, аҳолининг моддий таъминотини яхшилашда хотин-қизлар улушининг нақадар катта эканлигидан дарак беради.

Хотин-қизлар ўзларининг камтарона меҳнатлари билан халқ ишончини оқлаб, масъулиятли вазифаларга сайланмоқдалар. Масалан, область Советининг депутатлари — область хотин-қизлар Совети ва область судининг раиси Насиба Раҳматуллаева, Қамаши район партия комитетининг биринчи секретари Нозик Чалаева, Косон шаҳар ижроия комитетининг раиси Маҳфират Абдураҳмонова, область халқ контроли комитетининг раиси Ҳарам Шарипова, область социал таъминот бўлимининг мудири Олима Фатхуллаева, Шаҳрисабз район ижроия комитетининг секретари Равза Абдураззоқова, СССР 50 йиллиги номли Қарши тикув фабрикасининг директори Раъно Раҳмонова, Яккабоғ районидаги Энгельс номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Момохол Узоқова ва бошқалар ана шундай халқ ишончига сазовор бўлган аёлларимиздандир.

Область пахта далаларида, саноат корхоналарида, сут-товар фермаларида жавлон ураётган депутат хотин-қизларнинг меҳнати ҳар қандай мақтовга лойиқдир. Ғузор районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи, уч чақириқдан буён область Советининг депутати Ойрушан Омонованинг номи ҳаммага таниш. У ўз меҳнати билан обрў топди. Қўриқдан 70 гектар ер ўзлаштириб, ҳосилдорликни 45 центнерга етказди. Ойрушаннинг меҳнатдаги муваффақиятлари сайлов округидаги ютуқларига ҳамоҳанг бўлмоқда. У сайловчиларнинг бригадага дала шийпони қуриш ва бригада йўлларини асфальтлаш каби наказларини ўз вақтида бажарди.

Депутат аёлларнинг меҳнатдаги шахсий намунаси, ижодий ишлари, тажрибаси область экономикаси ва маданиятини ривожлантиришга, план ва топшириқларнинг ўз вақтида бажарилишига ёрдамлашмоқда.

Бошқа жамоат ташкилотларининг сони йилдан-йилга ошиб бормоқда. Ҳозирги кунда уларнинг сони областда 3818 тага етиб, унга 36074 киши қатнашмоқда. Уларнинг кўпчилик қисмини хотин-қизлар ташкил қилади. Хотин-қизлар Совети, ота-оналар комитети, халқ контроли постлари каби жамоат ташкилотларида аёлларимиз ўзларининг қанча-дан-қанча куч ва билимларини сарфламоқдалар. Шу боисдан уларнинг маҳаллий Советларга ёрдамлари бебаҳодир.

Партия ва ҳукуматимизнинг хотин-қизларга қилаётган ғамхўрлигига жавобан область маҳаллий Советлари ва ижроия комитетлари ишлаб чиқаришда аёлларга қулай шароит яратиб бериш, уларнинг маданий-маиший шароитларини яхшилаш, меҳнатини енгиллаштириш ва меҳнат қонунларига риоя қилиш борасида турли тадбирлар белгилаётирлар.

Жонажон Коммунистик партиямиз XXV съезди тобора яқинлашмоқда. Съезд олди асосий вазифаларидан бири хотин-қизларнинг меҳнат ва маиший шароитини янада яхшилаб, маҳаллий Советларнинг кўнгилли ёрдамчилари сонини ошириб, халқ вакилларига ўз депутатлик бурчларини бажаришда ҳар томонлама кўмаклашмоқдан иборатдир.

Бу, шубҳасиз, ишлаб чиқаришда план ва социалистик мажбуриятларни ортиғи билан бажариб, тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш ва партия XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишда хотин-қизлар ролини янада оширади.

М. ТУРСУНОВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Қашқадарё область Совети ижроия комитетининг юристи.

Сирдарё области, Гулистон районидаги «Октябрь» колхозининг пешқадам чорвадори Уғилой Суюнова ўзига бириктилган 13 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 2500 литрдан сут соғиб олиб, планни бажарган эди. У КПСС XXV съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, ҳар бир сигирдан яна 600 литрдан сут соғиб олишга аҳд қилган. «Оқ чашма» соҳиби Уғилой Суюнова ўз сўзининг устидан чиқиш учун астойдил меҳнат қиляпти. Суратда: Уғилой Суюнова.

Ж. Тўраев фотоси.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида ер ҳайдашнинг бориши тўғрисида 1975 йил 22 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ.

Биринчи стун — областлар: иккинчи стун — ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — планнинг бажарилиш проценти.

ХОРАЗМ	19,9	132,7
СИРДАРЁ	174,6	108,5
АНДИЖОН	195,7	106,9
ФАРҒОНА	153,3	106,5
ЖИЗЗАХ	153,7	103,2
ТОШКЕНТ	236,0	100,0
НАМАНГАН	146,0	100,0
Самарқанд	207,1	95,4
Бухоро	189,2	94,1
Сурхондарё	93,1	59,6
Қашқадарё	103,4	57,4
ҚҚАССР	30,1	43,0
Республика бўйича:	1702,1	91,6

ИДЕОЛОГИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

ЖИЗЗАХ (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Бу ерда КПСС Марказий Комитетининг 1975 йил декабрь Пленуми якунлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларни, шунингдек СССР Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари тўғрисидаги лойиҳани ўрганишга бағишланган идеология ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда ана шу масалалар юзасидан область партия комитетининг секретари С. А. Нишонов доклад қилди.

Кенгашдан сўнг агитбригадалар область партия комитети йўлланмаси билан районлардаги корхона, қурилиш, колхоз ва совхозларга жўнаб кетдилар.

Н. МИРЗАЕВ.

ЕТТОВЛОН МУЗЛИКДА

Шимолий муз океанида, соҳилдан 600 километр нарида «Северний полюс-23» деб аталган янги совет илмий обсерваториясн иш бошлади. ТАСС махсус мухбири В. Егоров ана шу музликда бўлди.

МУЗЛИК САРИ ЙЎЛ

Товуш тезлигидан ҳам зўр тезликлар ва қитъалараро бемалол парвоз қилинаётган ҳозирги даврда ҳам Арктика унчалик яқин эмас ва у ерга бориш жуда қийиндир.

«Север» юқори кенглик экспедициясининг қатнашчилари тушган самолёт Ленинграддан учиб, сутка охирига яқинлашганида «Северний полюс-23» янги кўчма станциясига етиб боради, деб тахмин қилинган эди. Лекин қутбчиларнинг режаларига оби-ҳаво ноқулай келганлиги халақит берди. Кўп кутилгандан кейин бошқа маршрут билан, тўппа-тўғри Шимолга училадиган маршрутдан икки минг километр узоқроқ маршрут билан учишга қарор қилинди.

Икки моторли «АН-24» самолёти маневр қилиб, оби-ҳаво ноқулайликларини тезда ортда қолдириб, Арктикадаги Певек порт шаҳрига етиб борди. Бу ердан эса кўчма музлик унча узоқ эмас. Бир неча соат учгандан кейин уфқда милтиллаб турган чироқлар билан белгиланган қўниш майдончаси пайдо бўлди. Самолёт музликдаги аэропортга юмшоқ қўниб, муз уюмлари яқинида тўхтаб қолди.

Шундай қилиб, «Северний полюс-23» станциясининг ходимлари тўла составда ишлашга тайёр.

ОКЕАНДАГИ ОРОЛ

Станция учун улкан муз ороли танлаб олинди. Авиация разведкаси бу оролни ўтган баҳорда Врангель оролидан тахминан 500 километр узоқликда аниқлади. Музликнинг узунлиги етти километр бўлиб, кенглиги уч километрга боради. Олимлар оролни текшириб, унинг тагида камида йигирма метр қалинликда муз ётганлигига ишонч ҳосил қилдилар.

Совет кўчма муз станцияларининг тарихида (маълумки, бундай станцияларнинг биринчисини 1937 йилда «папанинчилар» асослаган эди) бир неча ана шундай ороллар бўлган — бу ороллар одатдаги музликлардан мустаҳкамроқ бўлиб, узоқ вақтгача чидайди. Ана шундай ороллар ёрдамида, жумладан, Арктика ҳавзасида кўчма музликларнинг иккита асосий системаси мавжудлигини аниқлаш мумкин бўлди.

Янги станция ўрнатилган муз ороли ўз ўтмишдошидан каттароқ бўлганлиги туфайли Арктикада кўпроқ туриши ва янги кашфиётларга кўмаклашиши мумкин.

ҚУТБ УЗРА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

5 декабрь, СССР Конституцияси кунида музлик узра янги станциянинг пайдо бўлганлигини нишонлаб, қирмизи байроқ ҳилпиради. Дастлабки метеомаълумот — «Нулдан 32 даража паст, қутб туни» деган маълумот эфирга чиқарилди.

Қишловчилар музга қўнган пайтдан буён атиги бир неча сутка ўтди. Лекин уйчалар, кают-компания, камбуз, радиостанция тикланди. Дизель қурилма-сузувчи обсерваториянинг электр «юраги» ишлай бошлади.

Бир меъёрдаги иш кунлари бошланиб кетди: гидролог Олег Евдокимов сув ва музнинг дастлабки намуналарини олди, ошпаз Павел Волков дастлабки фирмали таом — «Қутб» филесини тайёрлади, врач Юрий Парамонов эса дастлабки «операция»ни бажарди: радистнинг тишига пломба қўйди.

Қутбчилар музликда дастлабки экскурсияга чиқдилар. Улар эҳтиёт учун ўзларидан олдин тракторни жўнатиб, шамол ва қаҳратон совуқ қотириб ташлаган қор қатламини текширдилар. Музликда биронта ҳам ёриқ топилмади.

Кўчма музликда сизларга муваффақият тилаймиз, етти довюрак!

«СЕВЕР» ЭКСПЕДИЦИЯСИ МИЛЛИОН КИЛОМЕТР ЙЎЛ БОСИБ ЎТДИ

Мен Москвада бош гидрометеорология хизмати бошлиғининг ўринбосари Е. И. Толстиков билан учрашиб, «СП-23» станциясининг ташкил қилинганлиги ғоят муҳим эканлигини, лекин ҳозирги «Север» юқори кенглик экспедициясининг бирдан-бир операцияси эмаслигини аниқлаб олдим. Бу сафарги экспедиция муддати ва кўлами жиҳатидан ғоят катта экан. Самолётлар март ойидан бошлаб Арктика осмонида 3,5 минг соат бўлиб, океан узра бир миллион километрдан кўпроқ масофани босиб ўтишган.

Самолётлар кўчма муз станцияларига учишдан ташқари муз океанининг қарийб икки юзта нуқтасига қисқа муддатли илмий «десантлар» ҳам туширишди. Бу десантлар океан тагидаги чўкиндилардан тортиб атмосферанинг юқори қатламларигача Арктиканинг бутун «қирқими»ни ўрганишди.

Экспедициянинг илмий ишлари бир неча йилга мўлжалланган «қутб эксперименти» («Полэкс») программаси асосида олиб борилди. Бу программа ернинг иккита ҳаракатчан қобиғи — атмосфера ва гидросферани гидрометеорологик кузатишни, уларнинг ўзаро боғланишини ва энергетика ресурсларини ўрганишни кўзда тутади.

Е. И. Толстиков «Север» ҳаво юқори кенглик экспедицияси бу йил 27-мартда ўтказилганлигини эслатди. Экспедиция қатнашчилари ернинг қутб «шапкаси» табиати, атмосфера билан океан режими ва хусусиятлари, ўн миллион квадрат километр майдондаги музликлар, океан тагидаги чўкиндилар тўғрисида кўплаб маълумотлар тўпладилар.

«Север» программаси Совет Заполярьеси халқ хўжалигининг амалий талаблари билан, аввало Шимолий денгиз йўли трассасида кемаларга хизмат кўрсатиш масаласи билан маҳкам боғлангандир. Унга янги, ўнинчи беш йилликда ҳам муҳим роль ажратилмоқда: «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг XXV съездга лойиҳасида чекка Шимол районларини жадал ўзлаштиришга алоҳида эътибор берилади.

ПЛАНЕТАМИЗДА

БУНЁДКОРЛИК ПРОГРАММАСИ

Бутун дунё меҳнаткашлари ва жаҳон жамоатчилиги «1976 — 1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. Лойиҳани турли мамлакатларнинг матбуот органлари, савдо-саноат доиралари қизғин муҳокама қилмоқдалар.

Болгарияда чиқадиган ҳафталик «Икономически живот» газетаси КПСС Марказий Комитети лойиҳасини СССРда коммунистик жамият қуришни давом эттириш программаси, деб атайди. Ана шу органнинг таъкидлаб ёзишича, лойиҳада коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришнинг, ижтимоий муносабатларни такомиллаштиришнинг, янги кишини камол топтиришнинг, социалистик турмуш тарзини ривожлантиришнинг янги муҳим босқичи белгилаб берилган.

Ўнинчи беш йилликнинг жуда катта халқаро аҳамияти аввало шундан иборатки, деб давом этади ҳафталик газета, бу беш йиллик Совет Иттифоқининг халқаро позицияларини тағин ҳам кўпроқ кучайтиради, жаҳон социалистик системасини янада мустаҳкамлашга, ер юзида социал тараққиётга ҳисса қўшади.

«Қардош Совет Иттифоқи халқ хўжалигининг тўққизинчи беш йилликдаги ривожланиш якунлари ва унинг ўнинчи беш йилликдаги жуда катта социал иқтисодий режалари, — деб ёзади Монголиянинг «Унэн» газетаси, — монгол коммунистлари, Монголия Халқ Республикасининг барча меҳнаткашлари учун ажойиб ва илҳомбахш намуна ҳисобланади». Газета Ленин партияси келгуси беш йиллик учун белгилаб берган бунёдкорликнинг янги кенг программаси совет жамиятининг коммунизм қурилиши йўлидан олға томон бундан буён ҳам ҳаракат қилиб боришини таъминлажагини кўрсатиб ўтади.

КПСС Марказий Комитетининг лойиҳасида, деб таъкидлайди Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг органи «Трибуна люду» газетаси, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш соҳасидаги вазифаларни ҳисобга олиб, ўнинчи беш йилликда совет мамлакатини ривожлантириш истиқболлари ҳар томонлама таҳлил қилиб берилган. Самарадорлик ва сифат беш йиллиги деб аталган бу улкан ва комплекс программа СССРда коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларини қамраб олади. Бу эса, деб таъкидлайди газета, КПСС XXIV съездининг бош йўлини изчиллик билан давом эттиришдир.

(ТАСС).

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙ

БЕРЛИН. Немис матлубот кооперативлари иттифоқининг аъзоларидан тўрт миллиондан ортиқ киши ўз ташкилотининг 30 йиллигини нишонлади.

Матлубот кооперацияси республика аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари билан таъминлашда муҳим роль ўйнайди. Матлубот кооперациясининг ҳозир 32 минг савдо корхонаси бор. Бу йил кооператив савдосининг товар обороти 1970 йилдагига нисбатан 6 миллиард марка ортади.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЯНГИ УЙ-ЖОЙ БИНОЛАРИ

ВАРШАВА. Польшада декабрь ойи анъанага кўра, янги уйларга кўчиб жойлашиш ойи бўлиб қолди. Бу йил янги уйлар билан таъминланган кишилар сони айниқса кўп. Бинокорлар беш йилликнинг якунловчи босқичида зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар. Варшаванинг Брудно, Служевец, Стегни районларидаги, Познандаги Пястовск массиви ва мамлакатнинг бошқа кўп шаҳарларидаги янги шинам квартираларга кўчиб кираётган неча минглаб меҳнаткашлар бинокорларни иззат-ҳурмат билан тилга олмоқдалар.

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРНИНГ МЕҲНАТИ

ПРАГА. Шу йил мобайнида Чехословакия Социалистик Республикасида рационализаторларнинг 119 мингдан зиёд таклифлари халқ хўжалигига жорий қилинди. Бунинг натижасида давлат тўрт миллиард кронага яқин маблағни тежади.

Чехословакия социалистик давлатининг рационализаторлар ва ихтирочилар ҳаракатини ривожлантириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлиги тобора кўп самара бермоқда. (ТАСС).

ХАЛҚАРО ОБЗОР

КУБА КОММУНИСТЛАРИНИНГ АНЖУМАНИ

Шу кунларда Гаванада Куба Коммунистик партиясининг биринчи съезди давом этмоқда. Бу съезд Куба халқининг ҳаётида шонли воқеадир. Озодлик оролининг коммунистлари ўзларининг олий анжуманида партиянинг программ платформаси ва уставини, биринчи беш йиллик планини, янги, социалистик конституцияни ва бошқа энг муҳим ҳужжатларни қараб чиқадилар. Улар партия ва халқ революцион курашининг 17 йиллик тажрибасини, социалистик қурилиш тажрибасини умумлаштириб, келгуси йилларда мамлакатнинг социал, иқтисодий ва сиёсий тараққиёти соҳасидаги асосий вазифаларни белгилайдилар. Бу съезд социалистик Кубанинг тараққиётида муҳим тарихий босқич бўлиб, социализм ва коммунизм қуриш йўли муқаррар давом этадиган йўл эканлигини исбот қилади.

Съезднинг муҳим аҳамияти яна шундан иборатдирки, у Куба Коммунистик партиясининг меҳнаткашларнинг марксчи-ленинчи авангарди сифатида шаклланиш жараёнини, жамият ва давлатнинг раҳбар кучи сифатида қарор топиш жараёнини тугаллайди.

Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, революцион ҳукуматнинг бош министри Фидель Кастро съездда қилган докладида таъкидлаб ўтганидек, Куба халқи ана шу шонли воқеани моддий ва маънавий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида жуда катта ютуқлар билан кутиб олди. Дарҳақиқат, халқ ҳокимияти йилларида металлургия ва металл ишлаш саноатининг маҳсулоти уч баравар ортди, электроэнергия ишлаб чиқариш 3,5 баравар, цемент 2,5 баравар, химиявий ўғитлар ишлаб чиқариш 4 баравар кўпайди. Мамлакатнинг қишлоқ хўжалиги тез суратлар билан ривожланмоқда.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар иқтисодий, илмий-техникавий ва сиёсий жиҳатдан кенг қўллаб-қувватламаганида, Кубада муваффақиятли суратда социализм қуришнинг имкони бўлмаган бўлур эди. Фидель Кастро съездда қилган докладида айтдики, биз халқаро бирдамлик бўлмаганида, қатъий курашда бутун жаҳондаги синфдош қардошларимиз ва хусусан Совет Иттифоқининг улуғ халқи меҳнаткашларимизни қўллаб-қувватламаганида, Куба революционерлари кучли, шафқатсиз ва агрессив империализм устидан ғалаба қозона олмаслигини, балки Париж коммунарлари каби қаҳрамонона курашиб ҳалок бўлган бўлиши мумкинлигини ҳеч қачон эсдан чиқармаймиз.

Ҳозирги вақтда Кубанинг халқаро майдондаги позициялари анча мустаҳкамланди. АҚШнинг тазйиқи билан республика сиёсий ва иқтисодий қамалга дучор бўлиб қолган эди. Бу қамал барбод этилди. Ҳозирги кунда бундан 17 йил муқаддам, яъни революция ғалаба қилишидан аввалги даврдагига нисбатан Америкадаги биринчи социалистик давлат билан дипломатия муносабатлари ўрнатган мамлакатлар сони икки баравардан зиёд ортди.

Турли қитъалардаги қардош коммунистик ва ишчи партиялар, тараққийпарвар сиёсий ташкилотлар ва миллий озодлик ҳаракатларининг 90 га яқин делегацияси Куба коммунистларининг олий анжуманига келди. Бу эса Куба Компартиясининг халқаро ишчилар ҳаракати ва коммунистик ҳаракатда юксак обрў-эътибор қозонганлигини яққол исбот этади. Чет эллардан келган меҳмонлар орасида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов бошчилигидаги КПСС делегацияси ҳам бор. Кубаликлар КПСС делегациясини ғоят зўр самимият билан кутиб олдилар. Бу эса СССР ва Кубани бир-бири билан боғловчи дўстлик ва қардошлик муносабатлари ғоят мустаҳкам эканлигини кўрсатади.

БМТ: САМАРАЛИ СЕССИЯ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXX юбилей сессияси Нью-Йоркда ўз ишини тамомлади. Бу сессия аввало халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлаш билан боғлиқ бўлган энг муҳим ва актуал проблемалар юзасидан қабул қилган қарорлари билан диққат-эътиборга сазовордир. Совет Иттифоқининг КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини амалга ошириш соҳасида зўр ғайрат билан қилган ишлари ва унинг сиёсий кескинликнинг юмшатилишини ҳарбий кескинликни юмшатиш билан тўлдириш йўлида сабот-матонат билан қилган ҳаракатлари сессиянинг ишига самарали таъсир кўрсатди.

Сессияда социалистик мамлакатларнинг қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва чеклашга, хусусан ядро қуроли ва ялпи қирғин қуролининг бошқа воситаларини чеклашга қаратилган таклифлари кенг қўллаб-қувватланди. Жаҳондаги мамлакатларнинг ғоят кўпчилиги ялпи қирғин қуролининг янги турларини ва бундай қуролнинг янги системаларини ишлаб чиқиш ҳамда ишлаб чиқаришни тақиқлаш тўғрисидаги, шунингдек ядро қуроли синовларини ёппасига ва батамом тақиқлаш хусусида шартнома тузиш тўғрисидаги янги совет таклифларини маъқуллади.

Мунозара давомида таъкидлаб ўтилганидек, бу таклифларни амалга ошириш жуда катта аҳамиятга молик бўлур эди Бунинг боиси шуки, бунда гап ҳозирги қурол-яроғлардан ҳам хатарлироқ бўлган ва кўп вайронагарчилик келтирадиган қуролларнинг янги турлари пайдо бўлишига йўл қўймаслик учун халқаро майдонда мустаҳкам ғов вужудга келтириш тўғрисида боряпти.

Совет Иттифоқи илгари тақдим этган таклифлар юзасидан ҳам ижобий қарорлар қабул қилинди. Қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференциясини ўтказиш тўғрисидаги масалани Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг навбатдаги сессияси кун тартибига киритиш ҳақидаги қарор ана шу жаҳон конференциясига тайёргарлик йўлидаги амалий қадам деб ҳисобланмоқда. Мамлакатлар кўпчилигининг делегациялари халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, ҳарбий мақсадларни ва бошқа мақсадларни кўзда тутиб табиий муҳит ва иқлимга таъсир кўрсатишни тақиқлаш тўғрисида конвенция тузиш, химиявий қуролни тақиқлаш каби муҳим проблемаларга тааллуқли резолюцияларни маъқуллади. Ҳарбий мақсадларда ва бошқа мақсадларда табиий муҳит ва иқлимга таъсир кўрсатиш халқаро хавфсизликни таъминлаш, кишиларнинг фаровонлиги ва сиҳат-саломатлигини таъминлаш манфаатларига тамомила зиддир. Ана шу резолюциялар конструктив аҳмиятга эгадир.

Сессияда Яқин Шарқ ва Кипрдаги аҳвол тўғрисидаги актуал масалалар юзасидан қабул қилинган қарорлар ҳам катта аҳамиятга эгадир. Мустамлакачиликни тамомила тугатиш, миллий-озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлаш проблемаларига, шу жумладан НАТОга аъзо бўлган мамлакатларнинг Ангола Халқ Республикасига қарши қуролли интервенциясини, шунингдек ирқчилик ва ирқий камситишнинг ҳамма формаларини, шу жумладан сионизмни қоралашга ҳам кўп эътибор берилди. Чилидаги фашист хунтанинг қонли ёвузликлари қораланди. Бош Ассамблеянинг қарорига мувофиқ, 1976 йилдан тортиб 1985 йилгача бўлган давр хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш юзасидан БМТ ўн йиллиги деб эълон қилинди. Бу ўн йиллик «Тенглик, тараққиёт ва тинчлик!» шиори остида ўтказилади.

Сессияда халқаро кескинликни юмшатиш душманларининг қаршилик кўрсатишига қарамай, тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашни кўзда тутган ижобий қарорлар қабул қилинди. Кескинликни юмшатиш душманлари Бош Ассамблеянинг эътиборини конструктив қарорлар қабул қилишдан четга тортишга уриндилар, қуролсизланиш ҳақидаги таклифларга, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг принципларига кескин қарши чиқдилар ва ҳоказо. Булар орасида Пекин вакиллари жон-жаҳди билан ҳаракат қилдилар.

Жаҳондаги вазият зиддиятли бўлишига қарамай, сессия кескинликни юмшатиш жараёнини мустаҳкамлаш йўлидаги тенденция бу вазиятнинг ҳукмрон хусусият бўлиб қолаётганлигини яққол исботлаб берди.

А. МЕДВЕДЕНКО,
И. ЛАПИЦКИЙ.
(ТАСС).

ҲАМИША ТИНЧЛИК БЎЛСИН!

ФАРҒОНА, (ЎзТАГ). Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида 18 декабрда қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун ва қуролсизланиш учун тинчликсевар жамоат кучларининг янги жаҳон кампаниясини ўтказиш тўғрисида Жаҳон Тинчлик Кенгашининг чақириғини қўллаб-қувватлашга бағишланган кўпминг кишилик митинг бўлиб ўтди. «Қора олтин»ни қайта ишловчилар Ленин партиясининг тинчликсевар сиёсатини қизғин маъқуллаб жаҳондаги барча софдил кишилар орасида Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бу янги ташаббуси чинакам қўллаб-қувватланади, деб ишонч изҳор этдилар.

Ленин партияси, бутун мамлакатимиз, — деди митингда сўзга чиққан бош оператор, Улуғ Ватан урушининг иштирокчиси И. Н. Решетов, — халқаро кескинликни юмшатиш учун, тинчликни мустаҳкамлаш ва бутун дунёдаги халқлар орасида дўстлик учун ҳормай-толмай курашмоқда. Бу бизни қувонтиради ва юракларимизни ифтихор ҳисси билан тўлдиради. Осмонимиз ҳамиша беғубор бўлаверсин, тинч ижодий меҳнат ҳамиша тантана қилаверсин.

И. Н. Решетов гулдурос қарсаклар остида тинчлик фондига бир кун ишлаб бериш тўғрисида таклиф киритди.

— Биз мана салкам 40 йилдан буён тинч шароитда меҳнат қилмоқдамиз. Бунда партиямизнинг, ленинчи Марказий Комитетнинг ва шахсан Леонид Ильич Брежневнинг буюк хизмати бор. — дейди Ленин ордени ва Октябрь Революцияси ордени кавалери, слесарлар бригадасининг бошлиғи Идрис Юсупов. — Шунинг учун ҳам барча совет кишилари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг ўртоқ Л. И. Брежневни Ф. Жолио-Кюри номидаги «Тинчлик олтин медали» билан мукофотлаш тўғрисидаги қарорини шу қадар катта шод-хуррамлик билан қабул қилиб олдилар.

Митингда сўзга чиққан бош оператор Г. А. Супегин, электр слесарь М. Аҳмадалиева ва бошқалар ҳам партия — ҳукуматнинг тинчликсевар сиёсатини қизғин маъқулладилар. Уларнинг барчаси тинчлик ишини зарбдор меҳнат билан мустаҳкамлаш, КПСС XXV съезди очилишини меҳнатда янги зафарлар билан нишонлаш учун курашаётганликларини изҳор этдилар.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»— МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

РЕМОНТ ҚИЛИНДИ

«Луначарское шоссесидаги 117-уйнинг пойдевори пишиқпухта ишланмагани сабабли бинонинг бир томони чўкмоқда, баъзи хоналарнинг деворлари дарз кетмоқда...».

Газетамизнинг шу йил 28 сентябрь сонида босилган «Қачон ремонт қилинади?» сарлавҳали танқидий хабар юқоридаги мазмунда эди. Ушбу хабар юзасидан Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети редакцияга жавоб йўллаган. Унда айтилишича мазкур уй тез кун ичида капитал ремонт қилинади.

СУРЪАТ ТЕЗЛАШТИРИЛДИ

Газетамизнинг шу йил 3 октябрь сонида босилган «Машиналар қантариб қўйилди» сарлавҳали мақолада Когон район хўжаликлари пахта териш машиналаридан унумли фойдаланмаётганликлари танқид қилинган эди.

Бухоро область партия комитетидан олинган жавобда айтилишича, мақола Когон район партия комитети бюросида муҳокама қилинган. Йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан конкрет тадбирлар амалга оширилган. Жумладан, 11 ноябргача машиналар билан 3360 тонна «оқ олтин» териб олинди. Ҳар куни район хўжаликларида 50-60 та кўрак териш ва кўсак чувиш машиналари ишлади.

АХБОРОТ

Атласчилар анжумани

Яқинда Марғилон «Атлас» фирмасида ипакли газламалар ишлаб чиқариш бўйича республика бадиий советининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Марғилон ипак комбинати, Наманғандаги аврли газламалар ишлаб чиқариш комбинати, Қўқон шойи тўқиш фабрикаси, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи комбинати, Самарқанд шойи тўқиш фабрикаси, шунингдек «Атлас» фирмасининг рассомлари, нусхасозлари, газламаларнинг янги нусхасини яратиш бўйича малакали мутахассислар қатнашдилар.

Сўзга чиққанлар ўз коллективларининг газламаларнинг янги нусхаларини яратиш борасида олиб борган ишлари тўғрисида гапирдилар. Советда 1976 йилда ишлаб чиқариладиган газламаларнинг янги намуналари, нусҳалари намойиш этилди.

Табиий ипак, синтетика ва бошқа турдаги ипакли газламаларга берилган чиройли ва бежирим безаклар совет аъзоларининг юқори баҳосини олди.

Х. МАМАДИЕВ.

Машина ҳисоблаш станцияси

Фарғона райони статистика бошқармасида машина ҳисоблаш станцияси иш бошлади. Уларни махсус маълумотли малакали мутахассислар бошқармоқда. Мазкур станциянинг ташкил этилиши натижасида барча ҳисоб-китоб ишларини тезлаштириш, айниқса шу ишларни ниҳоятда аниқ ва нуқсонсиз юритиш имконияти туғилди.

М. ОРИПОВ.

Янгиқўрғонликлар зафари

Янгиқўрғон район кўрлар жамиятининг Исковотдаги шолча-поёндоз цехи коллективи катта муваффақиятни қўлга киритди. КПСС XXV съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб меҳнат қилаётган коллектив тўққизинчи беш йиллик маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан икки ой илгари бажариб, 7200 метр сифатли поёндоз-шолча ишлаб чиқарди.

Фотимахон Собирова, Салимахон Умарова каби ўнлаб илғор чеварлар кунлик топшириқларини 180-200 процент адо этаётирлар. КПСС XXV съезди очилиш кунигача 1976 йил планини ҳам ортиғи билан бажариш мажбурияти олинди. Шафика Аблаева, Турсунхон Дармонқулова, Шарифа Валиева сингари тўқувчилар қимматбаҳо буюмлар билан мукофотландилар.

О. МЎМИНОВ.

Деновликлар меҳмони

Тожикистон ССР В. Маяковский номидаги рус давлат академик драма театрининг ижодий коллективи Денов шаҳрида ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Санъаткорлар хилма-хил программада концерт бериб томошабинларнинг қизғин олқишларига сазовор бўлдилар.

Денов пахта тозалаш заводи клубида намойиш этилган «Хонима» музикали комедияси томошабинларга жуда манзур бўлди.

Ў. БЕКМУРОДОВ.

Самарқанд чинни заводи республикамизда тўққизинчи беш йилликда ишга туширилган корхоналардан бири. Завод қисқа вақт ичида 12 хил чинни буюмлари ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Уларнинг тўрт тури давлат Сифат белгисига сазовор бўлган. Беш йиллик ичида корхонада 22 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Эришилган ютуқларда чиннисозларнинг ҳиссаси катта. Суратда: корхонанинг илғор ишчиси, коммунист Шоиста Наимова. У яқинда 1978 йил меҳнат календарини очди.

Р. Ғафуров фотоси. (ЎзТАГ).

ФАКТ ВА ШАРҲ

Республикамиз пойтахтида ҳар ойда ўнлаб кўргазма ўтказилади. Уларда саноат, фан, маданият, санъат ва маориф ҳамда халқ хўжалигининг бошқа соҳаларидаги ютуқлар, шунингдек хорижий мамлакатларнинг турли фирма ва уюшмаларининг маҳсулотлари намойиш этилади. Яқинда Ўзбекистон ССР амалий санъат музейида очилган маиший ва бадиий керамика кўргазмаси томомошабинларда катта таассурот қолдирмоқда. Санъатшунос О. Апухтин қуйида шу хусусда сўз юритади.

КЕРАМИКА ИСТИҚБОЛЛАРИ

Мазкур кўргазма энг аввало КПСС XXV съезди шарафига амалий ва декоратив санъат усталари кўраётган ҳозирликнинг ўзига хос ҳисоботи эканини айтиш ўринлидир. Кўргазма стендларидан Риштон керамика заводи, Китоб шойи тўқиш фабрикаси, Тошкент областининг Калинин районидаги маиший ва хўжалик маҳсулотлари фабрикаси, Самарқанддаги Улуғбек номли фабрика ва республика Маҳаллий саноат министрлигининг бошқа корхоналарида ишлаб чиқарилаётган ранг-баранг маҳсулотлар жой олган.

Кўргазмада анъанавий ўзбек кулолчилиги тараққиёти ўз аксини топган. Риштонлик сополсоз усталар Ҳаким Сатторов, Иброҳим Комилов ва Бобожон Нишоновлар ясаган лаган, товоқ, кўза ва ўрдакнусҳа идишлар хўжаликда ишлатиладиган асбоб эмас, санъат асарларига ўхшайди. Самарқандлик керамика усталари кўргазмада қатор экспонатлар билан қатнашишган. Булар орасида айниқса Юрий Кап ясаган идишлар алоҳида кўзга ташланади. Истеъдодли рассом сайқал берган чиройли сопол идишлар, жажжи ҳайкалчалар, эртаклар асосида ишланган ўйинчоқлар томошабинларни мафтун этмоқда.

Кўргазма экспонатлари билан танишиб чиққач, амалий санъат усталари ҳамиша изланишда эканига яна бир карра ишонч ҳосил қилиш мумкин. Уларнинг сеҳрли мўйқаламн теккан идишлар нафислиги, шаклининг нозиклиги, бўёқлар ниҳоятда юксак дид билан танланганн учун кишини лол қолдиради.

Жонажон партиямизнинг бўлғуси XXV съезди шарафига бир қанча оригинал асарлар яратилди. Улардан айримлари кўргазма томошабинлари ҳукмига ҳавола этилган. Ўзбекистон ССР халқ рассоми Комил Туробовнинг сержило лаганлари, рассом Г. Сердюк безаган чиройли ваза, эсдалик совғалари, кундалик турмушда ишлатиладиган бир қанча идишлар шулар жумласидандир.

Кўргазмада оммавий равишда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар алоҳида стендга қўйилган. Иқтисодий кўрсаткичлар ва диаграммаларда эса республика Маҳаллий саноат министрлиги корхоналарининг ютуқлари ўз ифодасини топган. Чунончи, министрлик бўйича 1970 йилда 792,5 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида бу кўрсаткич 2336,8 минг сўмга етади.

Кўргазма материаллари маиший керамика истиқболлари ҳақида ижодий фикр юритишга бемалол асос бўла олади. Зеро, ўзбек халқ кулолчилик анъаналарини сақлаш ва кўпайтириш халқ хўжалигининг муҳим вазифаларидан бири эканидан ташқари санъатнинг ҳамма жабҳалари сингари кулолчилик ҳам ғоявий қуроллигини унутмаслик лозим. Шу боисдан кўргазма ташкилотчилари томошабинлар конференциясини ўтказиб, бу хусусда кенг фикр алмашишни режалаштирдилар.

Суратда: кўргазма экспонатлари.

Автор фотоси.

ШИФОКОР МАСЛАҲАТИ

ҚОН БОСИМИНГИЗ ОШСА...

Ҳозирги пайтда аҳоли ўртасида юрак, қон-томир касалликлари кўпайиб бормоқда. Жумладан, гипертония хасталиги ҳам кўнгилсиз воқеаларга олиб келмоқда.

Хўш, бу касалликнинг сабаблари нимада? Аввало шуни айтиш кераки, бу хавфли дард шаҳар аҳолиси ўртасида кўпроқ тарқалган. Гипертония билан инженер-техник, маъмурий ходимлар, шунингдек, телефонистлар, шоферлар, ўқитувчилар, врачлар кўпроқ оғриганн аниқланган. Бу хасталикнинг келиб чиқишида оилавий мойилликнинг ҳам таъсири бор, албатта.

И. А. Ривкин ўн йил мобайнида бу дардга чалинган кишиларнинг қариндошларини кузатиб борганида улар ичида гипертония касаллиги контрол группага нисбатан беш баробар кўп бўлганлигини аниқлаган. Қон босимининг ҳар қандай кўтарилишини гипертония деб ҳисобламаслик керак. Бошқа касалликларда ҳам қон босими кўтарилиши мумкин. Бундай қон босимининг кўтарилиши симптоматик гипертония деб аталади. Симптоматик гипертония қон босимининг вақтинча кўтарилиши бўлиб, ҳар хил касалликнинг белгиси ҳисобланади. У буйракнинг яллиғланиши ҳасталигида (ўткир ва сурункали нефрит, пиелонефрит) буйрак, заҳар босди йўлларида тош бўлиши касаллигида пайдо бўлади. Ички секреция безларининг турли касалликларида ҳам хасталик белгиси сифатида гипертония кузатилади. Буларга қалқонсимон без фаолиятининг ошиб кетиши, буйрак усти безн ўсимтаси, бош миядаги гипофиз безн касаллиги киради. Кейинги текширишлар шуни кўрсатадики, баъзи йирик қон томирлар ривожланишидаги пороклар ва уларнинг қисқариши беморларда қон босимининг ниҳоятда кўтарилишига олиб келмоқда.

Гипертония касаллигини ўрганишга йирик совет олимларидан, жумладан Г. Ф. Ланг ва А. Л. Мясниковлар катта ҳисса қўшдилар. Улар гипертония дарди марказий асаб системаси фаолиятининг бузилишидан келиб чиқади, деган назарияни ишлаб чиқдилар. Бу хасталикда, айниқса, марказий асаб системаси фаолиятини бузувчи омиллар муҳим роль ўйнайди. Организмдаги қон томирлар марказий асаб системасининг доимий назорати остида бўлади, ҳаяжонланиш, қўрқиш, суюниш, ғазабланиш, ғам — буларнинг ҳаммаси қон томирларига кучли таъсир кўрсатади.

Гипертония касаллигининг келиб чиқиши кишиларнинг турмушига ҳам боғлиқ. Агар кишига уйда ёки хизмат жойида унинг асабини ва кайфиятини бузадиган ҳар хил ноўрин гаплар мунтазам равишда айтилаверса, шубҳасиз, бундай кишиларда асаб бузилиш аломатлари рўй беради. Натижада марказий асаб системаси фаолияти бузилади. Бу эса қон босимини тартибга солиб турган марказга таъсир этади ва ниҳоят, гипертония касаллиги пайдо бўлиши мумкин. Оилада тез-тез жанжал бўлиб турадиган, тинчлиги бузилган кишиларда гипертония ҳасталиги кўп учрайди. Оиладаги ўзаро келишмовчилик, эр билан хотин ўртасидаги совуқ муносабатлар кўпроқ гипертонияни вужудга келтиради. Бундай салбий эмоциялар қон босимининг кўтарилишига кўмаклашувчи ички секреция безлар фаолиятини бузади ва уларни кўплаб ишлаб чиқаради. Бу функциянинг бузилиши гипертониянинг турғун кўтарилишига олиб келади.

Лабораторияда ўтказилган тажрибалар киши қаттиқ ҳаяжонланганда қондаги гидрокортизон гормони 30 процентга, ёғ моддалари эса 90 процентга ошиб кетишини кўрсатади.

Касалликнинг келиб чиқишига кўпроқ тамаки чекиш, ичкилик ичиш сабаб бўлади. Семиз кишилар гипертония касаллиги билан кўпроқ оғрийдилар. Гипертония билан оғриганлар ичида ақлий меҳнат билан шуғулланадиган кишилар жисмоний меҳнат қиладиган кишиларга нисбатан иккиуч марта кўп учрайди.

Гипертония касаллиги аёлларда кўпинча хайз кўриш цикли тамом бўлгандан сўнг бошланади. Бу жинсий без функциялари бузилиши климакс даврида гипертония касаллиги ривожланиши оқибатидир, деб ҳисоблашга асос бўлган. Асло бундай эмас. Аёллар жинсий без функциялари бузилиши марказий асаб система функциясининг бузилишига олиб келиб, гипертония касаллигининг ривожланишига кўмаклашади деб, ўйлаш тўғрироқдир.

Қон босими кўтарилган кўпгина кишилар иш қобилиятини йўқотмайдилар ва уларда касаллик артериал қон босимини ўлчашда тасодифан аниқланади. Беморлар баъзан қон босими кўтарилганда бош оғриғидан, қулоқ шанғиллашидан, буруидан қон кетишидан, меҳнат қобилияти пасайишидан шикоят қиладилар. Касаллик бошланиш даврида қон босимининг фақат вақти-вақти билан 160/95-155/100 миллиметр симоб устунигача кўтарилиб туриши мумкин. Кейинчалик қон босимининг кўтарилиши анча турғун бўла бошлайди. Қон босими 200/110-190/105 миллиметр атрофида бўлиб, юқорида кўрсатилган аломатларга ҳаёт учун муҳим бўлган органлар (юрак, бош мия ва буйрак) функцияларининг бузилиши қўшилади.

Гипертония касаллиги оддий формаларининг ўтишини уч босқичга бўлиш мумкин. Биринчи босқичга қон босими турғун бўлмаган касаллик формаси киради. Бу босқичда босимнинг кўтарилиши (155/95-160/95) нормал (130/80-135/85) даври билан алмашиниб туради. Бош оғриғи, бош айланиши, тез чарчаш ва яхши ухламаслик, сержаҳллик пайдо бўлади. Оғриқ бошнинг орқа қисмида бўлиб, кун бўйи давом этади, кўпинча эрталаб зўраяди. Баъзи беморларда бош оғриғи икки чаккада пайдо бўлади. Бош айланиши ва бошдан шовқин эшитилиш ҳолатлари гипертония касаллигининг бошланиш аломатларига кирэди.

Иккинчи босқичда гипертония касаллиги аста-секин авж олиб боради. Қон босимининг кўпроқ 190/105-210/110 миллиметр ва узоқ вақтга кўтарилиши билан характерланади. Бу босқичнинг бошланиш даврида қон босими баъзан кўтарилиб, 180/95-190/110 миллиметр, сўнг нормага тушиб туради. Кейинчалик бош оғриғи, бош айланиши, юрак атрофи оғриши кўпаяди.

Учинчи босқич гипертония касаллиги барча белгиларининг янада яққоллиги ва турғунлиги билан характерланади. Бу босқичда бутун организмдаги қон томирлари, айниқса, ҳаёт учун муҳим бўлган органлар— юрак, бош мия ва буйрак қон томирларида склероз пайдо бўлади. Бу босқичда, одатда кўриш ёмонлашади. Нафас қисиш, кўкрак орқаси оғриғи зўраяди.

Кризисларнинг рўй беришида метеорологик омиллар, айниқса, атмосфера босимининг кескин ўзгариб туриши ҳам сабаб бўлади. Кризислар икки турли бўлади. Биринчиси бироз енгил ва қисқа муддатли кризислардир. Булар кўпинча касалликнинг бошланғич босқичида кузатилиб, максимал қон босимининг кўтарилиши, юрак уришининг тезлашиши, титраш ва бош оғриғи билан ўтади. Кризисларнинг иккинчи тури анча оғир ва давомлидир. Бунда беморнинг, айниқса, минимал қон босими кескин кўтарилади. Бош оғриғи зўрайиб, тез-тез қайт қилиш рўй беради.

Гипертонияга чалинган кишилар доимо врач назоратида бўлишлари керак. Тез-тез қон босимини ўлчатиб, шу босимга қараб дори-дармон ичиб туриш лозим. Баъзи кишилар жуда қаттиқ парҳез қилиб, ўзларини толиқтириб қўядилар. Гўштли таом, тухум истеъмол қилиш фойдали. Лекин қазиқартадан, мол ёғидан, шўр таомлардан, товуқ шўрвадан сақланиш керак. Семирмаслик учун ҳар кунги эрталабки бадантарбия машқларини, соф ҳавода сайр қилишни мунтазам равишда бажариш лозим. Қон босими ошиб турадиган кишилар меҳнат ва дам олишни тўғри уюштиришлари, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнатни бирга қўшиб олиб боришлари жуда муҳимдир.

Бундай кишиларга спорт ўйинларини томоша қилиш, экскурсияларга чиқиш, шаҳардан ташқарида дам олиш, музика эшитиш ижобий таъсир этади. Етарлича ухлаш ҳам муҳимдир. Қон босими турғун кўтарилганда эса касалхонада даволаниш лозим.

Ў. ШАРОПОВ,
медицина фанлари доктори, профессор.

«БОДОМ ГУЛИ»

КИЕВДА ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЁШ ПОЭЗИЯСИ АНТОЛОГИЯСИ НАШР ЭТИЛДИ

Украиналик шеърият мухлислари китоб жавони «Бодом гули» шеърлар тўплами билан бойиди. Украина ЛКСМ Марказий Комитетининг «Молодь» нашриёти чоп этган бу тўплам ўзбек шоирлари янги авлодининг шеърларидан дасталанган.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси раисининг биринчи ўринбосари, шоир Н. Нарзуллаев «Дўстлик йўллари бўйлаб» деб сарлавҳаланган кириш сўзида серқуёш ўлкамиз, унинг меҳмондўст кишилари, украин ва ўзбек халқлари ўртасидаги дўстлик ҳақида гапиради, ёш шоирларимизни ўқувчиларга таништиради.

Тўпламда Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Эътибор Охунова, Барот Бойқобилов, Гулчеҳра Жўраева, Ҳусниддин Шарипов, Ҳалима Худойбердиева, Омон Матжон, Гулчеҳра Нуруллаева каби 30 га яқин шоирнинг юздан ортиқ шеърлари жамланган.

Мажмуада шунингдек, шоирларнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида қисқача маълумот ҳамда суратлари берилган. Тўпламда республикамизнинг диққатга сазовор жойлари тасвирлари ҳам ўрин олган.

Шеърларни украин тилига Олег Орач, Валерий Гужва, Петро Засенко, Микола Братан, Роман Лубинский, Наталья Кашук, Светлана Йовенко ва бошқа шоирлар таржима қилганлар.

М. МИРРАЖАБОВ.

ҲОДИСА

БАЛЛИ, ВЛАДИМИР!

Тун. Ҳамма уйқуда. Владимир Космодемьянская кўчасига бурилиши билан узоқдан бир уйнинг томидан аланга аралаш қуюқ тутун бурқсиб чиқаётганини кўриб қолди. Уй томон югура кетди. Енгин. Ҳовли жим-жит. Уй эгаларининг воқеадан бехабар экани аниқ эди.

Владимир қачон уйдагиларни уйғотди-ю, қачон қўни-қўшниларни ёрдамга чақирди, билмайди. Бу орада ўт ўчириш командасига телефон қоқиб, уйга тортилган электр симларини қирқиб ташлади...

Енгин борган сари тезлашар, шошилинч ҳаракат қилинмаса, қўшни биноларга ҳам ўтиб кетиши ҳеч гап эмас. Иниғилганлар пешма-пеш пақирлаб сув келтиришар, ўт авжига чиққан жойга сепишарди. Ҳадемай ўт ўчирувчилар ҳам ёрдамга келишди-ю, офат бартараф этилди.

Қўни-қўшнилар, айниқса хонадон эгаси Улуғ Расулова электр тармоқлари корхонаси инженери Владимир Филиппович Чернишовнинг зийраклиги, жасоратидан жуда мамнун бўлдилар. Енгиндан муҳофаза қилиш бошқармаси В. Чернишовга ташаккурнома эълон қилди.

Қ. АҲМЕРОВ.
Чирчиқ шаҳри.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 25 декабрда чиқади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН ССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ

СССР Олий Совети Президиумининг 1943 йил 30 апрелда қабул қилган «АҲОЛИДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ ТЎҒРИСИДА»ги

ФАРМОНИНИНГ 30-МОДДАСИГА МУВОФИҚ РЕСПУБЛИКАНИНГ МОЛИЯ ОРГАНЛАРИ 1976 ЙИЛНИНГ ЯНВАРЬ ВА ФЕВРАЛЬ ОЙЛАРИДА ҲАММА ШАҲАРЛАРДА ВА ШАҲАР ТИПИДАГИ ЖОЙЛАРДА

Солиқ ҳисобини ўтказишларини БИЛДИРАДИ

ГРАЖДАНЛАР 1975 ЙИЛДА КУСТАРЬ ВА ҲУНАРМАНДЧИЛИК, ХУСУСИЙ ПРАКТИКА, АҲОЛИГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ, ИМОРАТ, КВАРТИРА, ХОНА ВА ҲОКАЗОЛАРНИ ИЖАРАГА ҚЎЙИШ ВА БОШҚАЛАРДАН КЕЛГАН ДАРОМАДЛАР ТЎҒРИСИДА РАЙОН (шаҳар) МОЛИЯ БЎЛИМЛАРИГА

1976 ЙИЛ 15 ЯНВАРДАН КЕЧИКМАЙ МАЪЛУМ ҚИЛИШЛАРИ КЕРАК

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ўтган ойда граждандардан сотиб олинган буюмлар, шунингдек бажарилган ишлар (шахсий материалларини татбиқ қилиб); кўрсатилган хизмат ва бошқалар учун ҳақ тўлаганлик ҳақида район (шаҳар) молия бўлимларига ҳар ойнинг 15 числосигача маълум қиладилар, шартнома бўйича гражданлар томонидан ижарага берилган хоналар учун уларга тўлаш лозим бўлган ҳақ тўғрисида эса шартнома тузилганидан сўнг 15 кун мобайнида район (шаҳар) молия бўлимларига хабар қиладилар.

Ўз уйларида шахсий материалларидан фойдаланган ҳолда ёки махсус дастгоҳда корхоналар учун ишлаётган гражданларнинг иш ҳақлари тўғрисида корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар 1975 йил учун 1976 йил 10 январдан кечикмай район (шаҳар) молия бўлимларига ахборот берадилар.

КООПЕРАТИВ КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ 1942 ЙИЛ 10 АПРЕЛДА ҚАБУЛ ҚИЛГАН «МАҲАЛЛИЙ СОЛИҚ ВА ЙИҒИМЛАР ТЎҒРИСИДА» ГИ ФАРМОНИНИНГ 12-МОДДАСИГА МУВОФИҚ ИМОРАТ СОЛИҒИ ВА ЕР РЕНТАСИ ҲАҚИДАГИ ҲИСОБОТЛАРИНИ РАЙОН (шаҳар) МОЛИЯ БЎЛИМЛАРИГА.

1976 ЙИЛ 1 ФЕВРАЛДАН КЕЧИКМАЙ ТАҚДИМ ҚИЛИШЛАРИ ЛОЗИМ

Мазкур фармонининг 4, 17, 18-моддаларида кўрсатилганига мувофиқ шахсий уйлари бўлган гражданлар маҳаллий солиқларни белгиланган уч муддат (20 март, 20 апрель, 20 май)да **тўлайдилар.**

ҚАРАМОҒИДА 4 ДАН ОРТИҚ КИШИ БЎЛГАН ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРНИНГ МАОШИДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ УЛАРНИНГ АСОСИЙ ИШ ЖОЙЛАРИДА 30 ПРОЦЕНТ КАМАЙТИРИЛАДИ.

Бу имтиёзлар уй бошқармалари ва меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети ижроия комитети томонидан берилган справкалар асосида амалга оширилади.

Справкалар ҳар йили топширилади ва у топширилган кундан бошлаб кучга киради. Ишчи ва хизматчилар қарамоғидаги кишилар сони тўғрисидаги ҳужжатни январь ойининг биринчи ярми, маош бериладиган кунгача, агар ишга янги келган бўлса ёки қарамоғидаги кишилар сони маош тўланган кундан кейин кўпайган бўлса, справкалар шу кундан эътиборан 20 кун муддатда топширилади.

Қарамоғида тўртдан ортиқ кишиси бўлган эр-хотин ёлланма ишда бўлсалар, имтиёз уларнинг ўзаро келишувига мувофиқ бирорталарига яратиб берилади.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ЮЗАСИДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИДАН ҚУЙИДАГИЛАР ОЗОД ҚИЛИНАДИ:

— иморатлар банд қилган майдонлар билан биргаликда хўжалигидаги ер участкаси 0,15 гектардан ошмаган ишчи ва хизматчилар (ҳамда ана шу даромадлари юзасидан уларга тенглаштирилган ҳолда солиққа тортиладиган бошқа гражданлар);

— меҳнатга қобилиятли оила аъзоси бирга яшамаётган 60 ва ундан юқори ёшдаги эркаклар, 55 ва ундан юқори ёшдаги аёллар, шу жумладан ўқувчилар ҳам (хўжаликнинг ҳажмидан қатъий назар).

БУНДАН ТАШҚАРИ ҚУЙИДАГИЛАР ДАРОМАД СОЛИҒИ ТЎЛАМАЙДИЛАР:

1 ва 2-группа уруш инвалидлари — иш ҳақи билан биргаликда ҳамма олаётган даромадлари юзасидан, даромаднинг ҳажмидан қатъий назар;

— иморатларини ижарага бериш юзасидан йилига 300 сўмгача миқдорида даромад қилаётган гражданлар.

Кустарь-ҳунармандчиликдан йилига 721 сўмдан 3 минг сўмгача даромад олаётган гражданлардан йиллик даромад солиғи, шу миқдорда даромад олаётган ишчи ва хизматчиларнинг асосий иш ҳақидан тўланадиган даромад солиғининг йиллик суммасига баробар келадиган ставка миқдорида ундирилади.

ИМОРАТ ВА ЕР РЕНТАСИ СОЛИҒИДАН ҚУЙИДАГИЛАР ОЗОД ҚИЛИНАДИ:

— ҳарбий хизматчиларнинг оддий ва кичик раҳбарлик составига ва уларнинг оила аъзоларига тааллуқли бўлган иморатлар;

— пенсия, иморат ва томорқадаги ёрдамчи, қишлоқ хўжалигидан ташқари ҳеч қандай даромад манбаи бўлмаган пенсионерлар ва уларнинг оила аъзолари, агарда пенсионернинг ўзи шу иморатда яшаса, уй бекаси, ҳамда ўқувчи болаларидан бошқа меҳнатга қобилиятли оила аъзолари яшамаётган бўлса;

— Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ва I, II, III-даражали Шуҳрат орденлари билан мукофотланган шахслар ўзлари ва оила аъзоларининг шахсий мулклари тариқасида яшаб турган, ана шу шахсларга ёки уларнинг оила аъзоларига шахсий мулк тарзида бўлган, ёхуд ана шу шахсларнинг умумий шахсий мулки бўлган иморатлари ва иморатларига тегишли бўлган участкалар, иморатлар ана шу иморатларидан ва участкаларидан ҳисобланган суммасидан 50 проценти миқдорида озод қилинадилар.

Бундай имтиёзларга эга бўлган гражданлар солиқ ҳисоби вақтида молия органларига тегишли ҳужжатларни тақдим этишлари лозим.

Шаҳар ва шаҳар типидаги жойларда автомобиль, мотоцикл ва қайиқларга эга бўлган шахслар, тегишли йиғимни меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари томонидан 1976 йил учун белгиланган муддатларда Давлат банки муассасаларига тўлашлари керак. Давлат автоинспекцияси шу йиғимни тўлаганлиги ҳақидаги давлат банки муассасасининг квитанциясини тақдим қилингандан кейингина транспорт воситаларини кўрикдан ўтказади ва рўйхатга олади.

МАЪЛУМОТ ВАРАҚАСИ (1 ва 2-формалар), **ДЕКЛАРАЦИЯ** (3-форма, ариза) **ВА ИМОРАТ СОЛИҒИ ҲАМДА ЕР РЕНТАСИ БЎЙИЧА ҲИСОБОТ** (4-форма), **РАЙОН** (шаҳар) **МОЛИЯ БЎЛИМЛАРИДАН ОЛИНАДИ.**

ЎЗБЕКИСТОН ССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ.

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 —МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Мультфильмлар. 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — Бугун Сурхон — Шеробод чўлида. 20.00 — Шеърият мухлисларига. 20.15 — **1976—1980 йилларда Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари.** 20.20 — **«Ахборот».** 20.40 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 21.05— Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 Кино ва телевидение бугунги кунда. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.15 — МОСКВА. 19.00— Янгиликлар. 19.15 — Саволларга жавоблар. 19.45 — **Болаликнинг сўнгги ёзи** (бадиий фильмнинг 1, 2-сериялари). 22.00 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. (Тошкент). 22.30 — **Балли, қизлар.** УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.50 — ТОШКЕНТ. 19.00 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.15 — Ўқув кўрсатуви. 21.00 — **Нафосат** (бадиий фильм).

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24, 25 XII да **Мен Чилига ишонаман, 26 XIIда Кўк эшик ортидаги аёл, 27 XII да Парвона, 28 XIIда Кўрмайин босдим тиконни.**

Кино

Оқ қулоқчин — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА», (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

Моҳир учувчи — «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Гусар балладаси—«ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Бўлиши мумкин эмас — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Фанфан Тюльпан — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Феруза кўзли узук — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

●

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

29 ДЕКАБРЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА

Бутуниттифоқ «Октябрь 40 йиллиги» ва бадиий коллективлар кўригининг лауреати

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар: **ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА, ВИЛОЯТ ОҚИЛОВА, ДИЛАФРУЗ ЖАББОРОВА;**

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати **ДИЛБАР ФАЕЗОВА;**

Солистлар: **ОРТИҚ ОТАЖОНОВ, ДИЛОРОМ ҚАЮМОВА, НАЗИРА ШЕРАЛИЕВА, РОЗА КАКУРИЕВА, ГУЛЧЕҲРА ИСМОИЛОВА, ҲАВАСХОН ИСКАНДАРОВА, ЗУҲРА ҚОДИРОВА, АЛФИЯ ШАКУРОВА, ТУХТАСИН МАДАМИНОВ, ҒУЛОМЖОН ЁҚУБОВ, ҲОТАМ ҲОЖИЕВ.**

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **ҲАКИМ НИШОНОВ.**

Программани — **УТКИР СИДДИҚОВ ВА ЗУҲРА ТЕМИРОВА ОЛИБ БОРАДИЛАР.**

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

●

Ўзбекистон ССР Министрлар Советн ҳузуридаги

РЕСПУБЛИКА РАҲБАР ХОДИМЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

иқтисод ва халқ хўжалик тармоқларини планлаштириш кафедраси мудири ва доценти; ишлаб чиқаришни бошқариш ва ташкил этиш кафедраси доценти;

совет давлат қурилиши (меҳнат ҳуқуқи бўйича) **кафедраси доценти.**

Конкурс муддати — 17 январгача.

Мурожаат учун адрес: 700000, Тошкент шаҳар, ГСП, Луначарский шоссеси, 75-уй. Телефонлар: 66-23-24, 66-28-17.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ишлар мудирлиги аппарати ходимлари коллективи катта референт М. В. Тошпўлатовага онаси

Малика Ҳакимовна РУЗИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети ректорати, партия ва маҳаллий комитетлари кафедра мудири, доцент Н. Ҳ. Илҳомовга отаси

Ҳаким ИЛҲОМЖОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР — Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02873. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Б. — 297.